

ISSN 1899-864X

REDAKCJA
tel. 662 061 331**GOLUB-DOBRZYŃ**

Co dalej ze starówką?

str. 2

**KOWALEWO
POMORSKIE**Zagłosuj na budżet
obywatelski

str. 3

**KOWALEWO
POMORSKIE**Burmistrzowie
o inwestycjach

str. 5

WYWIADKażdy może
zostać fotografem

str. 6

CZWARTEK

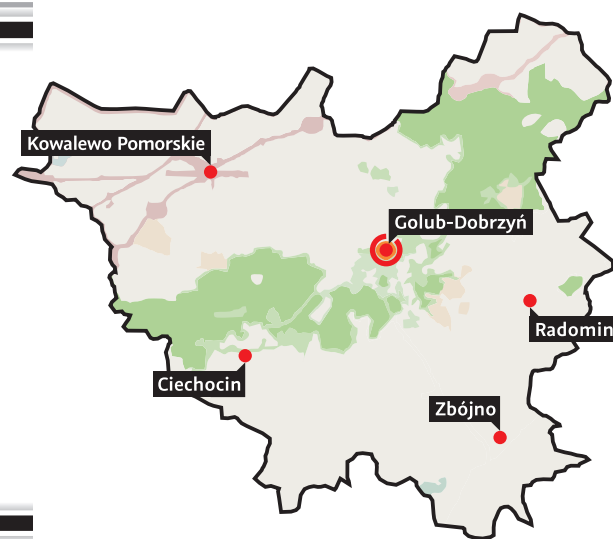
23 MARCA 2023

ISSN: 1899-864X

2,99 zł

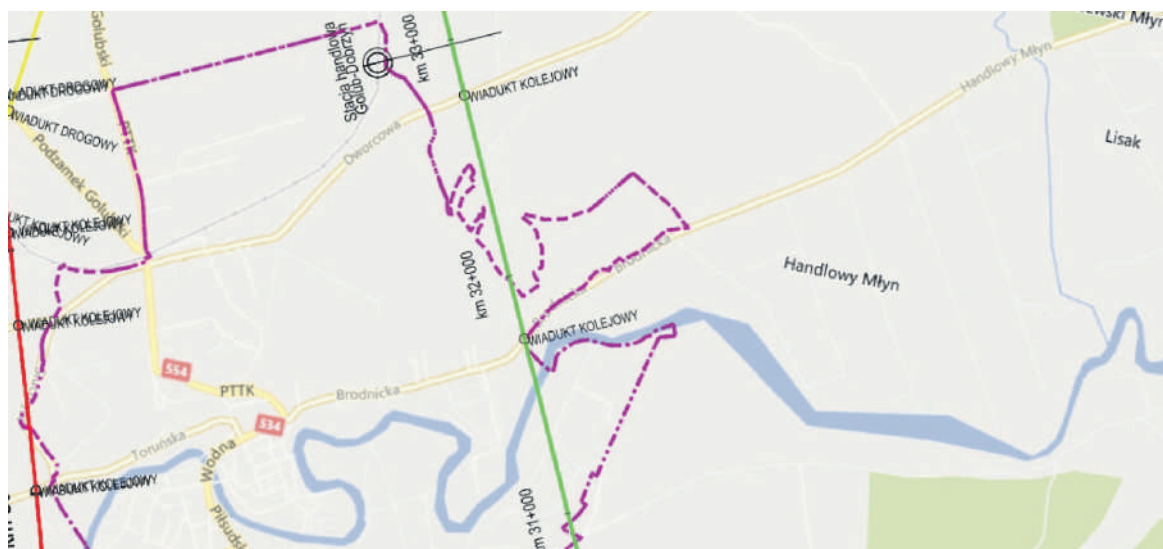
w tym 5% VAT

nr 12/2023 (750)

CGD**TYGODNIK REGIONU GOLUBSKO-DOBRZYŃSKIEGO**

Kolej zamiast domów?

GOLUB-DOBRZYŃ ▶ Miasto mówi nie, gmina protestuje, mieszkańcy Golubia-Dobrzynia i okolic są zbulwersowani, ale to wszystko może nic nie znaczyć, bo rząd chce wybudować szybką kolej, która ma przeciąć m. in. gęsto zabudowane osiedla mieszkaniowe w naszym mieście

O planach związanych z Centralnym Portem Komunikacyjnym i liniami szybkiej kolei mówi się od pewnego czasu i nie są to głosy zadowolenia. Przeciwnie, bo mimo iż projekt jest we wstępnej fazie, to w zasadzie wszystkie lokalne środowiska (samorządy, mieszkańcy) już teraz wyrażają swój sprzeciw wobec proponowanych wariantów budowy. Kilka tygodni temu pisaliśmy o sprzeciwie gminy Golub-Dobrzyń. Teraz

temat znów odżył, bo o planach CPK poinformowało miasto.

– Na zlecenie Centralnego Portu Komunikacyjnego Sp. z o.o., firmy Infra-Centrum Doradztwa Sp. z o.o. przy współpracy Transportu Gdański Sp. z o.o. rozpoczęły się prace związane z realizacją zadania pn. „Opracowanie Rozszerzonego Studium Techniczno-Ekonomicznego (STES-R) inwestycji pn. „Budowa linii kolejowej nr 5 i 242 na odc. Grocho-

walsk-Grudziądz-Warlubie” oraz „Budowa linii kolejowej nr 5 na odc. Grudziądz-Gdańsk”.

Opracowanie Studium dla projektowanych linii ma celu ocenę zagadnień technicznych, zidentyfikowanie transportowych potrzeb regionu, przy jednoczesnym zapewnieniu najmniejszej uciążliwości projektu dla lokalnych społeczności oraz środowiska.

dokończenie na str. 31**Golub-Dobrzyń**

Uprawiał narkotyki w domu

Ponad 20 gramów marihuany i trzy krzewy konopi zabezpieczyli policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu. Do sprawy zatrzymali 29-latkę. Mieszkaniec miasta usłyszał już zarzuty posiadania narkotyków i uprawy konopi innych niż włókniste.

Efektom pracy policjantów z wydziału kryminalnego w Komendzie Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu było zatrzymanie 29-latkę. Mężczyzna odpowiada za posiadanie narkotyków i uprawę konopi innych niż włókniste. Funkcjonariusze zabezpieczyli u niego w mieszkaniu dwa słoiki, a w nich ponad 20 gramów marihuany. Dodatkowo w specjalnie przystosowanej szafce mężczyzna uprawiał trzy krzewy. Rośliny

do prawidłowego wzrostu miały odpowiednie naświetlenie i odżywki, które również zabezpieczyli funkcjonariusze.

Mieszkaniec miasta trafił do policyjnego aresztu. Następnego dnia (15 marca) zgromadzony przez policjantów materiał dowodowy pozwolił na przedstawienie mu zarzutów posiadania narkotyków i uprawy konopi innych niż włókniste.

Opr. (Szyw), fot. KPP

Co dalej ze starówką?

GOLUB-DOBRZYŃ ▶ Golub-Dobrzyń słynie przede wszystkim z Zamku Golubskiego oraz swego czasu szczytł się golubską starówką. Dziś Rynek w Golubiu to przede wszystkim kamienice na wynajem lub sprzedaż oraz plac parkingowy. Na te problemy zwrócili uwagę mieszkańcy, którzy za naszym pośrednictwem zadali urzędowi miasta pytania o przyszłość starówki

Golub-Starówka została zrewitalizowana w 2006 roku

Po niemal dwóch tygodniach od zadania urzędowi miasta pytań o pomysły na golubską starówkę otrzymaliśmy odpowiedzi, które pojawiły się również na oficjalnym fanpage'u miasta. Na wstępie magistrat zwrócił uwagę, że wygląd Rynku jest efektem realizacji przez Miasto Golub-Dobrzyń projektu „Rewitalizacja Golubskiej Starówki” współfinansowanego przez Unię Europejską, za czasów poprzedniego burmistrza.

– W ramach rewitalizacji w 2006 roku przebudowano Rynek golubski, pozbawiając go prawie zupełnie zieleni miejskiej – podkreślają urzędnicy. – Wartość całego projektu „Rewitalizacji Golubskiej Starówki” wyniosła około 10 milionów zł. Niestety jak już wiemy, założenia „rewitalizacji” zupełnie się nie sprawdziły i zamiast ożywienia golubska starówka popadła w jeszcze większą stagnację.

Urzędnicy twierdzą, że: – Urząd Miasta Golub-Dobrzynia pracuje nad odwróceniem nega-

tywnego trendu „wymierania” najstarszej i potencjalnie najbardziej atrakcyjnej części miasta – piszą w odpowiedzi na nasze pytania pracownicy magistratu. – Nie jest to jednak zadanie proste ani tanie. Przeprojektowanie i zmiana wyglądu golubskiej starówki wymaga wielu czasochłonnych konsultacji z wieloma podmiotami. Realizacja naszych zamierzeń będzie się również wiązała ze sporymi nakładami finansowymi. Pracujemy jednak nad ożywieniem golubskiej starówki od dłuższego czasu i nie zamierzamy z tego rezygnować. Opracowaliśmy I etap prac, tzw. koncepcji golubskiej starówki. Wykonanie takiej koncepcji wiązało się z pobytem wykładowców i studentów Politechniki Krakowskiej w mieście Golub-Dobrzyń, z przeprowadzeniem konsultacji społecznych oraz sporządzeniem koncepcji golubskiej starówki z uwzględnieniem korekty ruchu pieszego i samochodowego, wizualizacją wybranych miejsc przebiegu turystycznych szlaków

kulturowych, m. in. szlak św. Jakuba, szlak prowadzący śladami Anny Wazówny, itp., wytyczenia ścieżek rowerowych, koncepcji formowania zieleni z wyszczególnieniem gatunków i nasadzeń, oświetlenia placów i ulic oraz koncepcją zmiany nawierzchni placów, wprowadzenia małej architektury, m. in. wykonania suchej fontanny, itp. Wszystkie założenia przyjęte w koncepcji zostały pozytywnie uzgodnione przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu.

Kolejnym etapem ożywienia starówki ma być wykonanie dokumentacji technicznej (projektu budowlanego), obejmującej część lub całość koncepcji.

– W związku z tym, iż samo wykonawstwo związane jest z dużymi nakładami finansowymi, tutejszy urząd będzie ubiegał się o dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Odbudowy Zabytków na zagospodarowanie golubskiej starówki – dodają urzędnicy. – Wniosek taki został już opracowany i został zaaprobowany przez radnych Rady Miasta Golub-Dobrzynia. Zakładamy, że znaczna poprawa estetyki golubskiej starówki pozwoli na zainteresowanie się nią potencjalnych inwestorów oraz przyciągnie turystów, co w konsekwencji przyczyni się do ożywienia tej bardzo dla nas wszystkich ważnej części Golub-Dobrzynia.

Na pewno temat ożywienia starówki jest bardzo ważny. Warto jednak zadać pytanie, kiedy ta część miasta realnie odżyje. Żadnych dat i terminów urząd niestety nie podał.

Szymon Wiśniewski,
fot. UM Golub-Dobrzyń

Golub-Dobrzyń

Ogłosili kolejny przetarg

Urząd Miasta Golub-Dobrzynia ogłosił przetarg na wykonanie termomodernizacji budynku Zespołu Szkół Miejskich w Golubiu-Dobrzyniu przy ulicy Żeromskiego. Chętni przedsiębiorcy mogą składać swoje oferty do 29 marca.

W połowie marca Urząd Miasta Golub-Dobrzynia ogłosił postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego „Kompleksowa termomodernizacja Zespołu Szkół Miejskich z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii”. Realizacja zadania jest możliwa dzięki dofinansowaniu z Rządowego Programu Polski Ład w wysokości 7,2 miliona złotych.

Termin składania ofert upływa 29 marca o godzinie 10.00. W ramach przetargu przyszły wykonawca będzie musiał uwzględnić: wymianę stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej, termomodernizację ścian piwnicznych budynku szkoły, modernizację ścian co-

łowych sali sportowej, termomodernizację ścian nadziemnego budynku szkoły oraz sali sportowej, termomodernizację stropodachu, wymianę schodów zewnętrznych budynku, likwidację otworów okiennych na hali sportowej i łączniku, wymianę opraw oświetleniowych i instalacji odgromowej, modernizację instalacji centralnego ogrzewania, zamontowanie instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku oraz wykonanie i ustawienie tablic informacyjnych i tablic wymaganych prawem budowlanym.

(Szyw),
fot. UM
Golub-Dobrzyń

Musimy dokończyć Solidarność!

Mariusz Kałużny,

Posel na Sejm RP | Prawo i Sprawiedliwość

▶ Zjednoczona Prawica ma wiele sukcesów, ale ma też pewne trudności. Jak każda partia i jak każdy człowiek w życiu. Trudności

wynikają z sytuacji międzynarodowej w czasie pandemii, z wojny na Ukrainie czy z przerwania łańcucha wymiany dostaw z Chinami

i do Chin.

Jednak są pewne trudności wynikające nie tyle z ustroju, co z pozostałości ustrojowych i ukła-

dów postkomunistycznych. Tak, stare układy są jeszcze silne. W instytucjach, mediach, biznesie. Kto wówczas spiskował na spotkaniu zwołanym przez Lecha Wałęsę podczas nocnej zmiany?

Byli to m.in. Donald Tusk i Waldemar Pawlak. Wszyscy pamiętamy słynne słowa „panowie policzmy głosy”, które wypowiedział lider PO. Pamiętamy słowa o tym, że „SLD nie skrewi”, pamiętamy, że Lech Wałęsa mówił „panowie, wy nie wiecie jak daleko oni zaszli”. Czego ci ludzie się obawiali?

Dziś to wiemy, obawiali się

prawdy. Proszę zwrócić uwagę, że trzydzieści lat później mamy do czynienia z podobną koalicją. Dawne KLD, zmieniło się w PO i współpracuje z PSL, SLD oraz innymi partiami, żeby odsunąć od władzy rząd Zjednoczonej Prawicy. Zatem w pewien symboliczny sposób „nocna zmiana” wciąż trwa.

Musimy to przerwać. Atak na św. Jana Pawła II przypominał, że jeszcze są w Polsce ludzie, którzy niszczyli go za komuny. Nie pozwólmy na to. Idźmy ramię w ramię, aby dokończyć Solidarność! Mamy wady, popełniamy błędy, ale Polski nie sprzedamy nigdy!

Zagłosuj na budżet obywatelski

KOWALEWO POMORSKIE ➤ Gmina Kowalewo Pomorskie wprowadziła w tym roku budżet obywatelski, dzięki któremu mieszkańcy zyskali realny wpływ na decyzje dotyczące m. in. inwestycji

KTO MOŻE GŁOSOWAĆ?

W głosowaniu biorą udział mieszkańcy Gminy Kowalewo Pomorskie

W przypadku osoby niepełnoletniej należy dołączyć zgodę opiekuna prawnego

KOWALEWSKI BUDŻET OBYWATELSKI NA 2023 rok

Zapraszamy do głosowania na zadanie, które mają zostać zrealizowane w ramach Kowalewskiego Budżetu Obywatelskiego

JAK GŁOSOWAĆ ?

- Wypełnij kartę do głosowania
- Kartę w formie papierowej możesz złożyć Urzędzie Miejskim w Kowalewie Pomorskim, ul. Konopnickiej 13, 87-410 Kowalewo Pomorskie (biuro nr 3) lub w formie elektronicznej przez platformę ePUAP

Pamiętaj!
Na karcie do głosowania podaj wszystkie wymagane dane, w przypadku braku Twój głos będzie nieważny.

GŁOSOWANIE

Początek: 13.03.2023r. godz. 0:00

Koniec: 31.03.2023r. godz. 23:59

OGŁOSZENIE WYNIKÓW

07.04.2023r.

PAMIĘTAJ !

- na karcie do głosowania wskaż tylko jeden numer zadania,
- podpisz kartę do głosowania
- możesz zagłosować tylko jeden raz

Wdrożenie budżetu obywatelskiego może poprawiać efektywność gospodarowania budżetem gminy, gdyż inwestycje zostaną wówczas podjęte zgodnie z realnymi potrzebami lokalnej społeczności. Współdecydowanie o wykorzystaniu publicznych pieniędzy zwiększa także świadomość obywatelską, rozwija kapitał społeczny oraz zwiększa integrację obywateli. Dlatego warto oddać głos i zdecydować w jaki sposób wydatkowane zostaną budżetowe środki.

Jak informuje Małgorzata Dębińska z urzędu miasta, gmina Kowalewo Pomorskie po raz pierwszy wprowadziła budżet obywatelski w tym roku. Projekty, które zostaną wybrane w wyniku głosowania mieszkańców, będą realizowane w 2023 roku. Planuje się corocznie w ramach budżetu gminy przeznaczyć środki na realizację budżetu obywatelskiego.

Głosowanie odbywa się

w dniach od 13 marca 2023 r. do 31 marca 2023 r. Wyniki głosowania już 7 kwietnia 2023 r. Na wybrany projekt głosować mogą wszyscy mieszkańcy gminy Kowalewo Pomorskie, także osoby niepełnoletnie (po dołączeniu zgody opiekuna prawnego). Aby zagłosować, wystarczy wypełnić kartę do głosowania (dostępna na stronie: www.kowalewopomorskie.pl w zakładce Budżet Obywatelski).

Suma uzyskanych głosów decyduje o kolejności projektów na liście projektów do realizacji. Jeśli środki na realizację kolejnego zadania z listy nie będą wystarczające, uwzględnione zostanie pierwsze z następnych zadań na liście, którego koszt nie spowoduje przekroczenia dostępnych środków. Wysokość Kowalewskiego budżetu obywatelskiego na 2023 rok wynosi 156.000,00 zł.

Mieszkańcy mogą głosować w formie papierowej, przez złożenie

nie karty do głosowania w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim lub w formie elektronicznej przez platformę ePUAP (karta pod rygorem nieważności winna być opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym).

Każdy mieszkaniec może głosować tylko jeden raz. W karcie do głosowania należy uzupełnić wszystkie wymagane dane, zaś w przypadku osoby małoletniej należy dołączyć także zgodę opiekuna prawnego. Głosy będą uznane za nieważne w sytuacji kiedy: został wskazany więcej niż jeden projekt; nie została dołączona zgoda opiekuna prawnego – w przypadku głosowania przez osobę małoletnią; nie ma podpisu osoby głosującej; jedna osoba głosowała więcej niż jeden raz – wówczas wszystkie głosy oddane przez tę osobę uznaje się za nieważne; brakuje danych osobowych.

Mieszkańcy gminy Kowalewo Pomorskie mogą głosować na następujące propozycje projektów zgłoszonych do budżetu obywatelskiego na 2023 rok:

Wiata biesiadna w Napolu

Budowa wiaty ma na celu poprawę infrastruktury oraz integrację lokalnej społeczności. Miejsce takie pomoże w mobilizowaniu mieszkańców do aktywności oraz pozwoli na budowanie wspólnej tożsamości. Będzie to miejsce spotkań dzieci, młodzieży, osób starszych. Możliwy będzie rozwój kultury, edukacji oraz polepszy to współpracę z organizacjami pozarządowymi. Lokalizacja projektu – Napole, wartość projektu 153.155,00 zł.

Siłownia plenerowa na Osiedlu Brodnickim – zestaw dla seniora

Miejsce wyposażone w podstawowe urządzenia do fitness ma służyć mieszkańcom Osiedla Brodnickiego, w szczególności seniorom, ponieważ aktywność i integracja seniorów to niezwykle ważny i wymagający obszar. Korzystając z siłowni na świeżym powietrzu, można

wzmocnić kondycję fizyczną i odporność oraz poprawić koordynację ruchową. Siłownia będzie darmowa i dostępna dla każdego. Powstanie siłowni ma na celu wzmocnienie wśród okolicznych mieszkańców chęci poprawy swojej sprawności fizycznej oraz poprawy kondycji. Będzie to także okazja do większej integracji społeczności lokalnej oraz spędzania przez nich wolnego czasu na świeżym powietrzu.

Ww. miejsce to dobra, sprawdzona lokalizacja w pobliżu budynków mieszkalnych, co daje gwarancję dobrego dostępu dla mieszkańców. Osoby starsze, które nie mogą uprawiać sportów, ćwicząc na siłowniach plenerowych, mogą poprawić kondycję stawów, mięśni i całego ciała. Lokalizacja projektu – Kowalewo Pomorskie, wartość projektu 37.990,00 zł.

Rewitalizacja centrum wsi Chełmonec poprzez zagospodarowanie dwóch zbiorników wodnych

Rewitalizacja centrum wsi Chełmonec przez zagospodarowanie dwóch zbiorników wodnych. Lokalizacja projektu – Chełmonec, obok świetlicy wiejskiej, wartość projektu 156.000,00 zł.

Modernizacja i doposażenie kuchni – Mariany

Rozbudowa kuchni poprawi funkcjonowanie całej świetlicy, co wpłynie na częstsze wynajmy i większe zainteresowanie. To z kolei przyniesie dodatkowe fundusze dla sołectwa. Więcej miejsca w kuchni zapewni także lepszy komfort osobom, które będą w niej pracowały. Lokalizacja projektu – Mariany, świetlica wiejska, wartość projektu 36.000,00 zł.

Siłownia zewnętrzna w Sierakowie – Dbamy o zdrowie

Budowa siłowni zewnętrznej planowana jest przy świetlicy wiejskiej w Sierakowie, w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego placu zabaw. Zapewni to wszystkim mieszkańcom, niezależnie od wieku i umiejętności, dostęp do atrakcyj-

nej formy aktywności fizycznej na świeżym powietrzu. Stworzenie ogólnodostępnego przez cały rok placu fitness zachęci do podjęcia aktywności fizycznej osoby w różnym wieku – w tym mamy z dziećmi i seniorów. Proponowana siłownia będzie składała się z 4 podwójnych stanowisk. Będzie to obiekt bezpłatny. Lokalizacja projektu – Sierakowo, wartość projektu 28.950,00 zł.

Obiekt rekreacyjno-sportowy – Frydrychowo

Przedmiotem opracowania jest realizacja placu zabaw i otwartej siłowni zewnętrznej w miejscowości Frydrychowo, w szczególności montaż urządzeń małej architektury, tj. urządzeń placu zabaw i siłowni zewnętrznej. Lokalizacja projektu – Frydrychowo, park, wartość projektu 127.001,00 zł.

Siłownia zewnętrzna wraz z zagospodarowaniem parku dworskiego w centrum Pluskowęs

Siłownia zewnętrzna wraz z zagospodarowaniem parku dworskiego w centrum Pluskowęs na potrzeby ogólnodostępne mieszkańców Pluskowęs, seniorów, OSP, młodzieży szkolnej. Inwestycja przyczyni się do integracji mieszkańców oraz poprawy ich kondycji fizycznej. Lokalizacja projektu – Pluskowęsy, wartość projektu 76.000,00 zł.

Nasadzenie drzew i krzewów na terenie miasta

Nasadzenie drzew i krzewów na terenie miasta. Lokalizacja projektu – ul. Działkowa, ul. Brodnicka, Centrum Rekreacji i Sportu, ul. Główny Dworzec, wartość projektu 120.000,00 zł.

Bezpłatna sterylizacja i kastracja psów i kotów z terenu gminy Kowalewo Pomorskie

Projekt ma na celu zapobieganie pojawianiu się niechcianych kociąt lub szczeniąt przez dostęp do bezpłatnych zabiegów sterylizacji/kastracji. Wartość projektu 15.000,00 zł.

Opr. (A.K.)

Kowalewo Pomorskie

Sami naprawią drogi. Kupili równiarkę

Na początku marca burmistrz Kowalewa Pomorskiego podpisał umowę na zakup używanej samojezdnej równiarki drogowej oraz używanego walca drogowego. Są to urządzenia, dzięki którym podniesie się jakość nawierzchni dróg gminnych.

7 marca 2023 r. burmistrz Kowalewa Pomorskiego Jacek Żurawski podpisał umowę z Zakładem Handlowo-Budowlanym „AGA” na dostawę używanej samojezdnej równiarki drogowej oraz samojezdnego walca dro-

gowego. Równiarka drogowa ma bardzo uniwersalne zastosowanie, może służyć do profilowania podłoża pod nawierzchnię dróg, rowów i poboczy. Nadaje pożądaną kształt nasypom ziemnym, wykopom oraz wałom.

Będzie zatem wykorzystywana do utrzymania i profilowania nawierzchni dróg gminnych. Natomiast zakupiony walec drogowy przeznaczony jest do wałowania nawierzchni dróg oraz zagęszczania gruntu.

– Umowę podpisano w obecności Lidii Jankowskiej – prezesa Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim. Zakład będzie użytkował zakupione pojazdy. Co więcej wykonawca przeszo-

li pracowników ZGKiM Sp. z o.o. w zakresie obsługi i eksploatacji równiarki oraz walca w czasie pierwszych wykonywanych prac na drogach gminnych – podkreśla urząd miejski.

(AK)

Przeloty ptaków fenomenem przyrody

LASY PAŃSTWOWE ▶ Wędrowki ptaków to fenomen natury, który wzbudza respekt. Szczególnie jeśli uświadomimy sobie jakie trasy i odległości przebywają skrzydlaci podróżnicy, jak wielki jest to wysiłek, ile wymaga przygotowań, niezwykłych umiejętności i odwagi oraz jak wiele niebezpieczeństw czyha po drodze. Już sama decyzja o momencie wylotu ma strategiczne znaczenie – złe odczytanie warunków pogodowych ptaki mogą przepłacić życiem.

Wszystko po to, by po spędzeniu zimy w strefach klimatycznych zasobniejszych w pokarm, z powrotem wyruszyć wiosną do miejsc, w których rok wcześniej ptaki odbywały legi. W niektórych przypadkach jest to swego rodzaju wyścig – kto pierwszy dotrze na lęgowisko, ten zajmie bezpieczniejsze i bogatsze w pokarm miejsce na gniazdo. Wyruszając w drogę, ptaki ryzykują życie, nie wszystkim udaje się dotrzeć do celu...

Migracje to dla ptaków ogromne wyzwanie. Aby zwiększyć szanse powodzenia, do podróży trzeba się dobrze przygotować. Ptaki przed wędrowką muszą zgromadzić zapasy tłuszczu, który będzie cennym źródłem energii podczas lotu, dlatego intensywnie żerują – szczególnie gatunki odbywające najdłuższe przeloty – niektóre potrafią nawet podwoić masę swojego ciała, jak np. rokitniczka. Ale nie wszystkie gatunki muszą poczynić tak pokaźne rezerwy – jaskółki czy muchołówki zjadając w locie owady, uzupełniają energię na bieżąco.

Wielkie obżarstwo poprzedzające wędrowkę to tzw. hiperfagia, w tym czasie ulegają też powiększeniu mięśnie piersiowe i serce oraz wzrasta ilość erytrocytów we krwi. Przystosowania te sprawiają, że ptaki biją rekordy wytrzymałości – podczas wędrowek potrafią przelecieć non stop nad morzem czy pustynią.

Najważniejsze są pióra

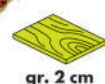
Pomyślność wędrowki zależy od stanu upierzenia. To pióra umożliwiają ptakom przetrwanie ekstremalnych temperatur, chronią przed deszczem i zapewniają siłę nośną. Ptaki na co dzień pieczołowicie je pielęgnują, większość z nich codziennie kąpie się w wodzie lub piasku, jednak po kilku miesiącach intensywnego użytkowania, pióra są zniszczone i wymagają wymiany. Proces ten nazywamy pierzeniem i może on przebiegać stopniowo lub polegać na jednoczesnej zmianie wszystkich lotek (np. u gęsi i żurawi) – sprawia to, że ptaki są w tym czasie niezdolne do lotu i bezbronne wobec drapieżników, dlatego okres ten spędzają na niedostępnych terenach lub ukryte w gęstwinie krzewów czy zarośli.

W zależności od gatunku i warunków terenowych ptaki wędrują

SKRZYŃKI LĘGOWE

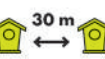
Skrzynki lęgowe wywiesza się, aby zwiększyć ilość miejsc, w których mogą gnieździć się ptaki.

gr. 2 cm

2-7 m

XI-III

Z CZEGO?

Nieheblowane i niemalowane deski o grubości min. 2 cm. Szczelnie do siebie przylegające z możliwością otwierania z dołu, z boku, z góry lub od frontu. Otwór wlotowy jak najwyżej.

JAK WYSOKO?

Skrzynki typu A i B na wysokości 2-5 m, a typu D i E na minimum 7 m.

GDZIE POWIEŚIĆ?

Nie powinna być wystawiona na bezpośrednie działanie wiatru i słońca. Wysoka temperatura jest bardziej niebezpieczna dla piskląt niż chłód. Daszek powinien być spadzisty, by deszcz swobodnie po nim spływał.

JAK GĘSTO?

Odległość między skrzynkami tego samego typu nie powinna być mniejsza niż 30 m.

KIEDY WIESZAĆ?

Skrzynki dla ptaków mogą być wywieszone przez cały rok, ale najlepiej od jesieni do końca zimy.

WYMIARY SKRZYŃEK [cm]

	O	Sz	G	W	TYP
sikory pleszka mucholówka wróbel dzięciołek	3,3	15	15	34	A
bogata sóweczka szpak wróbel kwaśnik	4,7	19	19	41	B
pojdźka włochatka kwaśnik dudek szpak	8,5	23	23	50	D
puszczyk kwaśnik gęgus nurogęs koczoł krzyżówka	15	34	34	61	E

WAŻNE!

Co roku skrzynki lęgowe powinny być czyszczone, a stare gniazda, nawet niewykorzystane – wyrzucane. Skrzynkę powinno się zbudować tak, by można było ją otworzyć. Musi być wolna od bakterii i drobnoustrojów, a czyszczenie powinno się odbyć w czasie, gdy ptaki nie prowadzą lęgów tj. między listopadem a końcem lutego.

dniem lub nocą. W ciągu dnia wędrują ptaki oswojone z otwartą przestrzenią, potrafiące umknąć w powietrzu atakom drapieżników lub gatunki leśne (np. sikory czy raniuszki), które lecąc na małych wysokościach, w przypadku zagrożenia mogą szybko ukryć się w zadrzewieniach. Wędrując nocą, ptaki unikają zagrożeń ze strony dziennych ptaków drapieżnych, ponadto lecąc w powietrzu chłodniejszym i bardziej wilgotnym zmniejszają utratę wody, co ma szczególne znaczenie przy pokonywaniu miejsc tak nieprzyjaznych jak pustynie, gdzie gorący dzień zdecydowanie lepiej przeczekać w jakiejś kryjówce.

Naturalny kompas

Największym wyzwaniem dla ptaków migrujących jest utrzymanie kursu. Lecąc nocą, orientują się względem położenia gwiazd, za dnia kierują się położeniem słońca. Część gatunków potrafi nawet rejestrować pole magnetyczne ziemi dzięki maleńkim ziarenkom magnetytu w głowach. Terminem wylotu i kierunkiem migracji kieruje wewnętrzny zegar. Jest to wiedza, z którą ptaki przychodzą na świat – dzięki niej młode i niedoświadczone osobniki odbywające wędrowkę pierwszy raz w życiu wiedzą, którędy i gdzie udać się na zimowisko. Tym ptakom, które wędrują w grupie jak np. gęsi czy żurawie jest łatwiej – mają szansę nauczyć się trasy od starszych i bardziej doświadczonych krewnych, którzy przelecieli już szlak migracyjny

wiele razy i potrafią rozpoznać stałe szczegóły terenu. Niezależnie bowiem od wewnętrznego kompasu ptaki zdają się również na własny wzrok. Ziemia z góry wygląda dla nich jak mapa – rzeki wyznaczają szlaki, których łatwo się trzymać, w orientacji pomagają kształty wybrzeży, zbiorniki wodne, górskie pasma czy charakterystyczne budowle. Lecąc w grupie, można pomagać sobie jeszcze w inny sposób. Klucze, które widzimy wiosną lub jesienią na niebie to efekt współpracy między towarzyszami podróży. Ptak lecący jako pierwszy, wykonuje najcięższą pracę. Machając skrzydłami wytwarza prąd powietrza, który ułatwia lot ptakom, lecącym bezpośrednio za nim. Można powiedzieć, że toruje on drogę swoim towarzyszom. Efekt jest największy bezpośrednio za końcami skrzydeł. Ptaki, aby zapewnić sobie widoczność, trzymają się linii wyznaczonej przez zewnętrzne skrzydło poprzednika. Latanie w szyku pozwala zaoszczędzić energię – im dalej od czoła klucza tym mniejszy opór powietrza i praca włożona w lot maleje. To tam lecą zawsze ptaki młode i niedoświadczone lub chore. Na końcu klucza odpoczywają też zmieniający się co jakiś czas przewodnicy. Klucze formują długodystansowcy, np. żurawie, gęsi, łabędzie czy kormorany. Istnieją jednak bardziej oszczędne techniki lotu – bociany białe, zamiast wciąż machać skrzydłami – szybują, wykorzystując

wstępujące prądy ciepłego powietrza. Takie prądy powstają jedynie nad lądami, dlatego ptaki te unikają przelotów nad morzem. Bociany migrują w nieregularnych stadach, nie zobaczymy ich w kluczu. Większość gatunków zatrzymuje się po drodze, by odpocząć i przybrać na wadze. Często dążą do ściśle określonych miejsc – tzw. ostoj. Szczególnie atrakcyjne są dla ptaków tereny okresowo zalewane, rozległe rzeczne doliny, zbiorniki wodne, niezagospodarowane przez człowieka ujścia rzek. Możliwość odpoczynku i uzupełnienia zapasów tłuszczu często decyduje o przeżyciu w czasie wędrowki, dlatego są to obszary niezwykle ważne dla ochrony ptaków.

Jak dokarmiać?

Właściwe dokarmianie zwierząt leśnych to prawdziwa sztuka, z pokarmem nie można przesadzać. Najważniejsze jest dokarmianie w warunkach ekstremalnych, zagrażających życiu zwierzęciu; nie robi się tego podczas łagodnych zim. Dokarmianie, jak sama nazwa wskazuje, jest częściową pomocą zwierzęciu w trudnych warunkach środowiskowych. Zwierzęta nie mogą zapomnieć, jak szuka się pokarmu samodzielnie w lesie. Mroźna i śnieżna zima to trudny okres dla dzikich zwierząt, które mają ograniczony dostęp do pożywienia oraz wody. Leśnicy wspólnie z myśliwymi oraz wolontariuszami ze szkół i organizacji pozarządowych

pomagają zwierzętom leśnym przetrwać zimę. W okresach srogiej zimy leśnicy wykonują szereg prac, aby ułatwić bytowanie zwierzęciu. Najczęściej wystarcza odśnieżanie dróg leśnych i miejsc występowania naturalnego pokarmu, jak borówka czernica czy wrzos. Podczas prac leśnych pozostawiana jest część drzew, by np. jelenie i danielce ogryzły korę. Przed niedostatkiem wody chroni natomiast podanie soczystej karmy – buraków, marchwi, ziemniaków czy jabłek. Dużą rolę w odżywianiu zwierzęciu i zapobieganiu chorobom odgrywiają składniki mineralne, zwłaszcza sól.

Lizawki solne

Zapotrzebowanie na nią pokrywane jest z naturalnego żeru, karmy oraz częściowo z lizawek. To drewniane słupki z kostką soli umieszczoną na wierzchołku. Sól, która jest źródłem ważnych pierwiastków, pod wpływem wilgoci rozpuszcza się i spływa po słupku. Zwierzęta chętnie ją zlizują. Leśnicy przypominają, że zwierzęta leśne można dokarmiać tylko w porozumieniu z leśniczym lub przedstawicielem koła łowieckiego. Osoby takie wskażą miejsca, gdzie można wyłożyć karmę. Trzeba zwrócić uwagę również na rodzaj dostarczanego pożywienia, ponieważ podanie niewłaściwej karmy może spowodować u zwierząt choroby, osłabienie organizmu, a nawet śmierć. Wykładanie karmy ma zatrzymać jak najwięcej zwierzęciu w lesie. Poszukujące jedzenia zwierzęta znacznie rzadziej podchodzą w okolice dróg, a tym samym zmniejsza się ryzyko kolizji z pojazdami. Poza tym zwierzęta rzadziej wychodzą na pola uprawne, tym samym wyrządzając mniej szkód rolnikom.

Leśnicy pomagają także ptakom. Nie należy podawać im pieczywa, gdyż zawiera sól i substancje ulepszające oraz konserwanty. Ptaki mają ograniczone możliwości wydalania soli. Podawany im chleb powoduje często poważną chorobę – kwasicę. Karma dla ptaków powinna przypominać ich naturalny pokarm. Ptasie stołówki są uzupełniane drobną kaszą, słonecznikami, pestkami dyni, jabłkami, niesoloną słoniną oraz kulami tłuszczowymi. Bardzo ważne jest również pojenie ptaków zimą – wskazują leśnicy.

(artykuł sponsorowany)

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu

ul. Mickiewicza 9, 87-100 Toruń
tel. 56 65 84 366, 56 65 84 300, tel. kom. 608 660 746
rdlp@torun.lasy.gov.pl

Burmistrzowie o inwestycjach

KOWALEWO POMORSKIE 15 marca 2023 r. w Kowalewie Pomorskim odbył się konwent burmistrzów z Kujaw i Pomorza. Głównymi tematami poruszonymi podczas spotkania były fundusze unijne i rządowe dla samorządów

Wśród uczestników konwentu znaleźli się przedstawiciele urzędów wojewódzkiego i marszałkowskiego, samorządowcy z terenu województwa, kierownictwo Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim oraz jednostek podległych. O czym rozmawiali? Podczas spotkania członkowie konwentu poruszyli tematy dotyczące bieżących informacji w zakresie Rządowego Programu Rozwoju Dróg, realizacji programów polityki społecznej oraz programów unijnych.

Urząd marszałkowski podczas najbliższego forum samorządowego zamierza powołać nowy Europejski Korpus Radnych – czyli sztab doradczy. Jak tłumaczy Andrzej Potoczek, pełnomocnik marszałka ds. współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, planuje się z rad miasta, gmin lub powiatu wydelegować radnych, którzy będą w kontakcie z samorządem województwa. Pozwoli to na efektyw-

niejsze przekazywanie informacji dotyczących problematyki unijnej, funduszy unijnych, rozwoju regionalnego, wsparcia udzielanego przez samorząd województwa.

Członkowie konwentu omawiali także programy wspierające samorządy w 2023 roku. Są to między innymi fundusze pochodzące z Polskiego Ładu, ale też propo-

zy w ramach polityki senioralnej oraz Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.

– Cały czas w samorządach realizowane są zadania drogowe dofinansowane z programów rządowych. Nowoczesna infrastruktura drogowa przyciąga inwestorów i sprawia, że poprawia się jakość życia mieszkańców. Obecnie jeste-

śmy w trakcie konkursu na ścieżki rowerowe i infrastrukturę dotyczącą niechronionych uczestników ruchu drogowego. Na ten cel została przeznaczona spora kwota, bo przeszło 55 mln zł – mówi wojewoda kujawsko-pomorski Mikołaj Bogdanowicz.

Fundusze europejskie z nowej perspektywy na lata 2021-2027 są

szansą dla samorządów z naszego województwa i powiatu. Na konwencie wymieniono inwestycje priorytetowe dotyczące zwiększania efektywności energetycznej, adaptacji do zmian klimatycznych, ochrony środowiska naturalnego, ale także inwestycje dla rozwoju społecznego. Małe samorządy zyskują więcej środków na inwestycje niż przed laty, kiedy pieniądze z Narodowego Programu Operacyjnego kierowano głównie do większych ośrodków, pomijając przy tym peryferyjne gminy. Konwent burmistrzów z kujawsko-pomorskiego był miejscem do dyskusji na wszystkie nurtujące tematy, zwłaszcza dotyczące organizacji i funkcjonowania samorządów. Konwent stał się także platformą do wymiany doświadczeń.

(AK),
fot. UM

Kowalewo Pomorskie

Gmina Ciechocin

Siłownia daje korzyści

Mieszkańcy Świątosławia i okolic mogą już w pełni korzystać z nowej siłowni zewnętrznej. Inwestycja to odpowiedź na potrzeby mieszkańców, a w szczególności dzieci i młodzieży, którzy zyskali miejsce do ćwiczeń, zabaw oraz wspólnych spotkań.

Do użytku oddano nową siłownię zewnętrzną w miejscowości Świątosław. Inwestycja została zrealizowana w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. – Siłownia zewnętrzna w gminie Ciechocin to kolejna inwestycja, która otrzymała dofinansowanie z budżetu lokalnej strategii rozwoju – podkreśla Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dolina Drwęcy”.

Realizacja zadania jest odpowiedzią na głosy mieszkańców miejscowości Świątosław. – Cie-

szymy się, że dzięki współpracy udało się zrealizować kolejną inwestycję. Głównym celem jest zapewnienie dzieciom i młodzieży zamieszkującym obszary objęte Lokalną Strategią Rozwoju na lata 2014-2020 Lokalnej Grupy Działania „Dolina Drwęcy” dostatecznej liczby infrastruktury zaspokajającej ich potrzeby. Wartość inwestycji to 93 430,80 zł – informuje urząd gminy Ciechocin. – Serdecznie zachęcamy do aktywności fizycznej i korzystania z nowo powstałej siłowni zewnętrznej.

Siłownia zewnętrzna znajduje

się na wydzielonym terenie działki przy Szkole Podstawowej w Świątosławiu. W jej skład wchodzi: zjazd linowy, wyciąg i orbitrek, biegacz i orbitrek, prasa nożna i wioślarz, surfer i wioślarz, rower i jeździec, narty i motyl, trener i rower ręce, ławka z USB, szachownica, biegacz dla dzieci, jeździec dla dzieci, krzesło dla dzieci, prasa dla dzieci, stepper i pajac dla dzieci, tablica z regulaminem.

Warto uświadomić sobie, że siedzący tryb życia dotyka nie tylko dorosłych, lecz także dzieci, które coraz więcej czasu spędzają w domu, przed ekranem smartfona, telewizora lub komputera. Dla wielu jedyną okazją do aktywności fizycznej są lekcje wf-u w szkole. To jednak zdecydowanie za mało! Brak ruchu ma katastrofalny wpływ na rozwój fizyczny dziecka, a ponadto może prowadzić do wystąpienia depresji dziecięcej. Warto zatem korzystać z nowej siłowni zewnętrznej razem z najmłodszymi, aby w ten sposób dawać im dobry przykład aktywnego stylu życia. Niskie koszty, a korzyści ogromne!

(AK), fot. nadesłane

Radomin

Nowy plac zabaw

6 marca 2023 r. podpisano umowę na budowę placu zabaw przy szkole w Radominie. Umowa obejmuje zagospodarowanie terenu pod plac zabaw, montaż nawierzchni ze sztuczną trawą oraz montaż urządzeń zabawowych.

Zgodnie z planami prace zakończą się już 15 maja tego roku, inwestycja pochłonie 126 860,00 zł. – Planowany plac zabaw będzie ogólnodostępny. Z uwagi na różnorodność zastosowanych urządzeń i materiałów, a także sposobu zaprojektowania przestrzeni, każda zainteresowana osoba powinna znaleźć coś dla siebie na przedmiotowym placu zabaw – informuje Urząd Gminy Radomin.

W skład wyposażenia planowanego placu zabaw wchodzi: huśtawka podwójna, huśtawka podwójna z dodatkowym siedziskiem typu bocianie gniazdo, zestaw zabawowy ze zjeżdżalnią, dwie karuzele, stół do gry w gry planszowe, dwa urządzenia edukacyjno-zabawowe: tablica cymbałki (niewielkich rozmiarów wolnostojąca ścianka muzyczna wydająca dźwięki) i telefon akustyczny-kwiat (telefon akustyczny to rura głosowa służąca do porozumiewania się na odległość), zestaw stołów i ławek wykorzystywanych przez dzieci do wypoczynku oraz mogące być wykorzystanymi do celów dydaktycznych, dodatkowo kosz na śmieci i tablica z regula-

minem korzystania z obiektu.

Nowy obiekt zyska nawierzchnię ze sztuczną trawą z uwagi na bezpieczeństwo (nawierzchnia będzie miękka, zapewniając idealną stabilność i amortyzację w razie upadku), odporność na warunki atmosferyczne, gwarancję estetyki o każdej porze roku. Planowany plac zabaw budzi pozytywne emocje wśród dzieci, ale również rodziców. – Fajnie, że będzie nowy plac zabaw, bo dzieciaki takiego miejsca potrzebują. Nie będziemy musieli jeździć do Golubia-Dobrzynia, żeby dzieci się mogły pobawić – komentuje mama małego Kubusia.

Zadanie pn. „Zagospodarowanie terenu przy szkole w miejscowości Radomin pod plac zabaw” realizowane jest dzięki dofinansowaniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Celem projektu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do infrastruktury, która zaspokoi ich potrzeby, zapewniając bezpieczne miejsce do zabaw.

(AK)

Każdy może zostać fotografem

WYWIAD ▶ Obrazami opisuje wydarzenia, miejsca, ludzi. Nieustannie się rozwija i wciąż poszukuje nowych inspiracji. Rozmowa z Katarzyną Fedoryszyn – o pasji, możliwościach współczesnej fotografii, dążeniu do celu oraz planach na przyszłość

– Od jak dawna zajmuje się Pani fotografią?

– Moja przygoda z fotografią zaczęła się w 2008 roku, kiedy dostałam w prezencie na święta swój pierwszy aparat fotograficzny. Jeśli chodzi o fotografię zawodową, dużą rolę odegrało otrzymanie w 2021 roku dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej z Lokalnej Grupy Działania „Dolina Drwęcy”. To dzięki nim mogłam otworzyć profesjonalne studio fotograficzne, które znajduje się w Golubiu-Dobrzyniu. Dużo zawdzięczam też rodzinie i przyjaciołom, którzy zawsze mnie wspierają, za co bardzo im dziękuję.

– Skąd wzięła się u Pani pasja do fotografii?

– Odkąd pamiętam zawsze interesowałam się fotografią. W moim rodzinnym domu było bardzo dużo albumów ze zdjęciami. Chwile wesołe i smutne przeniesione na papier były piękną pamiątką. Rodzice mieli aparat fotograficzny starszej generacji, ale z chęcią zabierałam go na wycieczki szkolne, spacer, spotkania. Uwieczniałam nim wszystko, co w danym momencie wpadło mi w oko: chmury, drzewa, zwierzęta i ludzi. Lubię odwiedzać miejsca, w których znajdę coś ciekawego do uwiecznienia, nie musi być to coś ekstra pięknego, ale np. drzewo i jego żywot. Tak powstał mój pierwszy projekt fotograficzny „4 pory roku”. Drzewo uwiecznione na fotografii pozostało pamiątką, ponieważ połamano je wichura, niszcząc zupełnie. I za to kocham fotografię.

– Jaka jest Pani ulubiona dziedzina fotografii?

– Zdecydowanie fotografia przyrodnicza. Uwielbiam być sam na sam z naturą, ładuję wte-

dy akumulatory do dalszej pracy, a obcowanie z dziko żyjącymi zwierzętami uczy mnie pokory. Cierpliwość jest kluczem fotografii przyrodniczej. Dzięki niej odpoczywam. Taka terapia dla duszy i ciała.

– Jaką wiedzę lub umiejętności trzeba posiadać, aby zostać profesjonalnym fotografem?

– W rzeczywistości, aby być fotografem, musisz być zarówno grafikiem komputerowym jak i artystą. Liczą się umiejętności, a nie szkoły czy kursy, choć oczywiście warto je robić i mieć. W końcu musisz stworzyć portfolio, bo to podstawa, na której gromadzisz klientów i nikt nie zatrudni cię na ślepo, nie widząc twojej pracy i umiejętności. Idealny fotograf to skupiona, zorganizowana osoba z silnym zmysłem estetycznym i bystrym okiem.

– Jak przebiega typowa sesja fotograficzna?

– Praca fotografa nie jest tak prosta jak się wydaje. Wykonując zdjęcia na weselu, wieczorze ka-

walerskim czy innej imprezie jest sporo pracy. Inaczej będzie wyglądać robienie zdjęć w studio, na ścianie lub wtedy, gdy twoim klientom wystarczy zdjęcie do dowodu osobistego lub prawa jazdy. Na przyjęciu musisz znaleźć idealne miejsce, poruszać się i robić mnóstwo zdjęć, nie zakłócając zabawy gości ani obsługi imprezy. Na takim wydarzeniu trzeba uchwycić najlepsze momenty, ujęcia i wiedzieć, co zapada w pamięć, a co nie.

– Czy wykonując zdjęcia, za każdym razem uwzględnia Pani odpowiednie kadrowanie, kompozycję i inne techniczne aspekty, czy robi to Pani tak po prostu z wyczuciem?

– Wykonując zdjęcia działam instynktownie, chociaż zwracam uwagę na odpowiednie wykadrowanie i ogólną estetykę. Wszystko musi mieć ręce i nogi. Staram się, by fotografia była przejrzysta. Tworzę historie, które oglądający jest w stanie odczytać z obrazu. To taki

mały klucz do sukcesu.

– Fotografia nigdy w historii nie była tak popularna jak teraz. Dzięki rozwojowi technologii dobrej jakości aparaty są w smartfonach, przez co każdy może stać się „fotografem”. Smartfony wpłynęły na demokratyzację fotografii. Czy jest to jednak zagrożenie dla profesjonalistów? Jak to wygląda z Pani perspektywy?

– Szczerze muszę przyznać, że sama często korzystam z fotografowania smartfonem ze względu na jego niewielkie rozmiary, zawsze mam go przy sobie. Jednak są to głównie fotografie krajozrazu. Nie uważam jednak, że mogłyby być zagrożeniem dla profesjonalistów, wręcz cieszy mnie fakt, że każdy ma dostęp do fotografii w super jakości. Moim zdaniem fotografia mobilna zdecydowanie nabiera rozpędu, a smartfony zaczynają spełniać oczekiwania profesjonalnych fotografów.

– Jakie są Pani plany związa-

ne z fotografią?

– Jeśli chodzi o plany na przyszłość to staram się nie stać w miejscu. Zajmuję się odnawianiem starych, zniszczonych fotografii. Daję im drugie życie. W obecnej chwili pracuję nad urządzeniem umożliwiającym specjalistyczne zdjęcie tęczęwki oka. Jest to o tyle ciekawy temat, ponieważ oko każdego człowieka jest unikatowe. Tęczęwka posiada niepowtarzalny wzór. Mam w planach tworzyć obrazy tęczęwek oka każdego członka rodziny. Będzie to piękna pamiątka na lata. Posiadam odpowiednie oświetlenie oraz podporę do stabilizacji głowy – reszta jest już tajemnicą.

– Gdyby nasi Czytelnicy zainspirowani Pani twórczością chcieli spróbować swoich sił w fotografowaniu – od czego powinni zacząć?

– Dużo rozmawiaj z przyjaciółmi i ludźmi z branży. Powinniśmy rozmawiać o naszych pomysłach, pytać jak robią zdjęcia, czytać książki o fotografii, bo nie musimy wymyślać koła na nowo. Wiele rzeczy zostało już odkrytych i wiemy jak działają. Bycie i rozmowa z żywą osobą, która ma duże doświadczenie, wiele widziała i dużo wie jest bezcenna. I co najważniejsze – nie poddawaj się. Nawet profesjonalny fotograf się myli, ale tym się różni od amatora, że z nieudanego ujęcia stara się wyciągnąć wnioski.

– Bardzo dziękuję za rozmowę i życzę kolejnych sukcesów!

– Dziękuję.

Prezentujemy kilka fotografii naszej rozmówczynie, natomiast więcej zdjęć jej autorstwa można obejrzeć na stronie Fotografia Fedoryszyn na Facebooku.

Rozmawiała Agnieszka Kierkowska, fot. nadesłane

Lubią dyskusje o literaturze

KOWALEWO POMORSKIE ➤ Dyskusyjne Kluby Książki w kowalewskiej bibliotece tworzą czytelnicy w różnym wieku. Łączy ich pasja czytania oraz chęć poznawania nowych książek. Czytają książki, a następnie dzielą się swoimi przemyśleniami. To dobra okazja do spotkań, ale też poruszania ważnych tematów. Czy warto należeć do klubu książki? Przekonajmy się!

Dyskusyjne Kluby Książki (DKK) Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowalewie Pomorskim mają na celu ożywienie środowisk skupionych wokół bibliotek oraz promowanie mody na czytanie.

– Jest to idea, która przyświeca kowalewskiej bibliotece. Dyskusyjny Klub Książki nieformalnie działa od lat. Rozmowy o przeczytanych książkach toczyły się, od kiedy powstała biblioteka. Natomiast od 2021 roku zarejestrowaliśmy nasz klub w DKK w Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu – komentuje kowalewska biblioteka publiczna. – Pierwsze spotkanie DKK w naszej bibliotece odbyło się 23 września 2021 roku i miało charakter organizacyjny. Członkowie klubu zapoznali się z ideą i zasadami funkcjonowania. W miłej atmosferze wywiązała się spontaniczna dyskusja, podczas której uczestnicy rozmawiali o tym co czytają, co przeczytali ostatnio,

jakie są ich oczekiwania i zainteresowania czytelnicze oraz zapoznali się z książkami, którymi dysponuje DKK. Nasze spotkania odbywają się raz w miesiącu, są otwarte dla wszystkich, którzy chcą podzielić się z innymi swoimi odczuciami, przemyśleniami na temat przeczy-

tanych książek i chcą czerpać przyjemność z dyskusowania o literaturze.

Do Kowalewskiego Klubu (bo tak nazywa się klub – tytuł wybrany przez uczestniczki) uczęszcza 12 pań wraz z moderatorem Ewą Cierniakowską – bibliotekarką Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowalewie Pomorskim.

– Nasze spotkania to wymiana spostrzeżeń, interesujące rozmowy po przeczytaniu powieści wybranych na poprzednim spotkaniu. Jednym książka się podobała, innym wręcz przeciwnie. Jedną

z pierwszych omawianych książek był „Czuły Narrator”. To wyjątkowe zaproszenie za kulisy własnej twórczości i opowieść o współczesnym świecie – pierwsza książka Olgi Tokarczuk po otrzymaniu Literackiej Nagrody Nobla. Był też „Rok Królika” Joanny Bator, książka zdaniem klubowiczek bardzo kontrowersyjna – komentuje organizator spotkań – biblioteka w Kowalewie Pomorskim.

Od 2022 roku w bibliotece działa także dziecięcy Dyskusyjny Klub Książki pod nazwą Książkary-Kapibary. Ideą i przesłaniem klubu dziecięcego jest rozmowa o wspólnie czytanych książkach i przyjemność z dyskusowania o literaturze. Moderatorem dziecięcego klubu jest Alina Krystyniuk. – Kilka spotkań za nami i wiele przed nami. Zapraszamy dzieci i młodzież do DKK – dodaje organizator spotkań.

(AK), fot. MBP

Golub-Dobrzyń

Skąd brać pieniądze?

16 marca odbyło się szkolenie na temat dostępnych źródeł finansowania oraz rozwoju wolontariatu dla NGO (organizacji pozarządowych) z powiatu golubsko-dobrzyńskiego.

Spotkanie poza dostarczeniem uczestnikom merytorycznej wiedzy dało także możliwość wymiany doświadczeń. Organizatorem szkolenia była Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych. Spotkanie odbyło się w Fundacji Centrum Terapii i Rozwoju Integris w Golubiu-Dobrzyniu.

– Nasze dzisiejsze spotkanie dzieli się na trzy elementy. Mówimy o wolontariacie – jak profesjonalnie prowadzić wolontariat w organizacji i dlaczego on jest potrzebny. Mówimy o tym, skąd pozyskiwać środki na działania naszej organizacji, ale także na działania w ramach wo-

lontariatu, bo wolontariat nie jest bezpłatny i bezkosztowy. W trzeciej części naszego spotkania będziemy mówić o tym jak pisać wnioski i na czym polega proces pisania wniosków. Chcemy zachęcić organizacje, żeby mogły zobaczyć trzy wymienione aspekty w swojej działalności. W ramach Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych mamy takich szkoleń więcej, mamy też mini-granty, bony edukacyjne, czyli narzędzia, które służą bezpośrednio działaniu organizacji – mówi prowadzący szkolenie Michał Pezler z Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych.

Szkolenie cieszyło się ogromnym zainteresowaniem różnych organizacji z terenu powiatu golubsko-dobrzyńskiego, co może świadczyć o potrzebie i chęci do działania i rozwoju. Jak podkreślał Michał Pezler – istnieją różne formy finansowania działalności NGO, takie jak granty Korpusu Solidarności, konkursy ofert samorządów lokalnych i regionalnych, grantodawcy nieinstytucjonalni. Z pewnością warto korzystać z tego typu rozwiązań w celu rozwoju swojej organizacji.

Tekst i fot. (AK)

Gmina Ciechocin

Świętowali z sołtysami

10 marca sołtysi z gminy Ciechocin wspólnie celebrowali swoje święto. Była to okazja do spotkania, ale też wyrażenia podziękowań sołtysom za ich pracę włożoną na rzecz lokalnych społeczności.

Sołtysi są często liderami w swoich małych ojczyznach. Ich zadaniem jest godne reprezentowanie mieszkańców oraz dążenie do rozwoju lokalnych społeczności. Do najważniejszych kompetencji sołtysa zalicza się reprezentowanie sołectwa na zewnątrz, realizowanie uchwał rady gminy dotyczących sołectwa, zwoływanie zebrań wiejskich, pobór podatków, uczestnictwo w sesjach rady gminy oraz posiedzeniach komisji rady gminy, w których rozpatrywane są sprawy sołectwa.

Sołtysi z gminy Ciechocin zo-

stali zaproszeni na wspólne celebrowanie ich święta (które przypadało w sobotę 11 marca). – Serdeczne podziękowania za trud i zaangażowanie w wypełnianiu obowiązku sołtysa złożyli: wójt gminy Andrzej Okruciniński, sekretarz Marta Iwan-Łęgowska oraz skarbnik Janusz Celmer. Na ręce sołtysów złożone zostały życzenia i drobne upominki. Była to też okazja do przekazania wyrazów uznania od wojewody kujawsko-pomorskiego Mikołaja Bogdanowicza – komentuje Urząd Gminy Ciechocin.

(AK), fot. UG Ciechocin

Witają wiosnę od pół wieku

GOLUB-DOBRZYŃ/CIECHOCIN ▶ 54. Wiosenny Rajd Pieszy Topienia Marzanny przeszedł już do historii. Szlakiem Drwęcy z Ciechocina do Golubia-Dobrzynia wędrowało kilkaset osób. Rajd zorganizował Oddział Polskiego towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego im. Zygmunta Kwiatkowskiego w Golubiu-Dobrzyniu

Wiosenny rajd tradycyjnie rozpoczął się przed golubskim zamkiem zbiórka uczestników, których powitali członkowie Zarządu Oddziału PTTK im. Zygmunta Kwiatkowskiego w Golubiu-Dobrzyniu. Na zamku pojawiła się połowa uczestników, która autokarami udała się do Ciechocina. Pozostałe grupy czekały już na miejscu. Oficjalne otwarcie rajdu odbyło się w Szkole Podstawowej im. Oskara Kolberga w Ciechocinie, zaś jego

zakończenie miało miejsce w Zespole Szkół Miejskich im. Orła Białego w Golubiu-Dobrzyniu. W szkole wyeksponowane zostały przygotowane przez grupy mapki rajdu oraz marzanny.

Trasa 54. wiosennego rajdu prowadziła przez Ciechocin aż do Golubia-Dobrzynia. Uczestnicy spacerowali malowniczymi leśnymi drogami oraz nad rzeką Drwęcą. Po drodze w Dulniku zostało przygotowane ognisko z kiełbaskami. Wszystkie drużyny otrzy-

mały pamiątkowe statuetki oraz dyplomy, które zostały w ramach podziękowania wręczone również opiekunom. Dodatkowo każdy uczestnik otrzymał pamiątkowy znaczek. Na zakończeniu rajdu wszyscy zjedli ciepły posiłek. Impreza została dofinansowana ze środków województwa kujawsko-pomorskiego. Wsparcia oraz pomocy udzieliły również władze powiatu, miasta i gminy Golub-Dobrzyń, gminy Ciechocin oraz dyrekcja Zespołu Szkół Miejskich

im. Orła Białego w Golubiu-Dobrzyniu i Szkoły Podstawowej im. Oskara Kolberga w Ciechocinie.

W rajdzie wzięły udział następujące grupy reprezentujące szkoły: Zespół Szkół nr 1 im. Anny Wazówny w Golubiu-Dobrzyniu, Zespół Szkół nr 2 w Golubiu-Dobrzyniu, Zespół Szkół nr 3 w Golubiu-Dobrzyniu, Szkoła Podstawowa nr 1 im. Konstytucji 3-go Maja w Golubiu-Dobrzyniu, Zespół Szkół Miejskich im. Orła Białego w Golubiu-Dobrzyniu, Szko-

ła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 w Świątosławiu, Szkoła Podstawowa Im. Oskara Kolberga w Ciechocinie, Szkoła Podstawowa im. Św. Jana Pawła II w Lisewie, Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Jędrzyckiego w Ostrowitem oraz drużyny harcerskie i zuchowe z Lipna, Wielgiego i Dyblina. Komandorami rajdu Tomasz Paprocki, Jolanta Klewicz, Teresa Miciak i Mariusz Wróblewski.

(Szyw),

fot. Zamek Golubski, ZS2

Gmina Golub-Dobrzyń

Kolejne sukcesy uczniów z Gałczewa

W ciągu ostatnich dwóch tygodni odbyły się finały konkursów przedmiotowych organizowanych przez kuratorium oświaty w Bydgoszczy.

Już od kilku lat uczniowie Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Gałczewie mogą się pochwalić sukcesami na tym polu. W tym roku również nie zawiedli. – Konkursy przedmiotowe słyną nie tylko z bardzo wysokiego poziomu, ale także wymagają wiedzy daleko wykraczającej poza podstawę

programową szkoły podstawowej – mówi Stanisław Trawiński, dyrektor szkoły.

W tym roku szkolnym uczniowie zmierzali się z językiem polskim, angielskim, biologią, historią, matematyką czy geografią. W wojewódzkim finale tytuł laureata z języka angielskiego zdobyła Alek-

sandra Jeszka. Nauczycielem przygotowującym Olę była Ewa Napolska. Z matematyki laureatkami są Liliana Napolska i Maria Gurkowska. Do konkursu przygotowała uczennice Aneta Sztanka. Z języka polskiego tytuł finalistki zdobyła Dominika Zarębska a laureatkami konkursu zostały Aleksandra Jesz-

ka i Liliana Napolska. Nauczycielką przygotowującą do konkursu jest Marta Traczykowska.

– Sukces to nie szczęście, tylko ciężka praca ucznia i nauczyciela – dodaje dyrektor szkoły. – To wiele godzin czytania dodatkowych lektur, robienia mnóstwa zadań z matematyki czy zdobywania wiedzy

z historii i geografii krajów anglojęzycznych. Trzeba być nie tylko zdolnym, ale również zdeterminowanym i pracowitym, bo te konkursy są niezwykle wymagające. Tym bardziej cieszą nas sukcesy naszych uczennic, którym życzymy dalszego rozwoju umiejętności i wiedzy.

(Szyw), fot. nadesłane

Mistrzowie powiatu wyłonieni

SIATKÓWKA ▶ Drużyny ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. Konstytucji 3 Maja w Golubiu-Dobrzyniu oraz Szkoły Podstawowej im. Oskara Kolberga w Ciechocinie wygrały Mistrzostwa Powiatu Golubsko-Dobrzyńskiego dziewcząt i chłopców w piłce siatkowej

W środę (8 marca) odbyły się Mistrzostwa Powiatu Golubsko-Dobrzyńskiego dziewcząt i chłopców w piłce siatkowej. Zawody zostały zorganizowane w hali sportowej w Nowej Wsi, należącej do Szkoły Podstawowej im. Oskara Kolberga w Ciechocinie. Zawody na szczęblu powiatowym zorganizowano dla szkół podstawowych z rocznika 2008-2009.

Mistrzyniami powiatu zostały uczennice Szkoły Podstawowej nr 1 im. Konstytucji 3 Maja w Golubiu-Dobrzyniu. Natomiast wśród chłopców najlepsi okazali się go-

spodarze – reprezentanci Szkoły Podstawowej im. Oskara Kolberga w Ciechocinie. Uczestnicy rozgrywek, którzy znaleźli się na podium, otrzymali pamiątkowe dyplomy oraz puchary ufundowane przez starostę golubsko-dobrzyńskiego Franciszka Gutowskiego.

Dziewczęta rywalizowały już także podczas ćwierćfinałów wojewódzkich 20 marca w Grudziądzu, natomiast chłopcy dzień później na tym samym szczęblu w Rypinie.

(Szyw),
fot. SP

Klasyfikacja końcowa mistrzostw

Dziewczęta z rocznika 2008-2009

1. miejsce – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Konstytucji 3 Maja w Golubiu-Dobrzyniu
2. miejsce – Szkoła Podstawowa im. Oskara Kolberga w Ciechocinie
3. miejsce – Zespół Szkół Miejskich w Golubiu-Dobrzyniu
4. miejsce – Szkoła Podstawowa w Radominie

Chłopcy z rocznika 2008-2009

1. miejsce – Szkoła Podstawowa im. Oskara Kolberga w Ciechocinie
2. miejsce – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Konstytucji 3 Maja w Golubiu-Dobrzyniu
3. miejsce – Zespół Szkół Miejskich w Golubiu-Dobrzyniu
4. miejsce – Szkoła Podstawowa w Radominie

Golub-Dobrzyń

Leśnicy z Torunia najlepsi

W sobotę w hali Ośrodka Sportu i Rekreacji w Golubiu-Dobrzyniu odbył się VII Turniej Służb Mundurowych w Piłce Nożnej. Organizatorem zawodów była Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu oraz Nadleśnictwo Golub-Dobrzyń. Patronat nad turniejem objął poseł na Sejm RP Mariusz Kałużny.

W zawodach zwyciężyła drużyna Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu. Na drugim miejscu uplasowała się reprezentacja Ochotniczej Straży Pożarnej z Wielkiego Rychnowa. Na trzecim miejscu na podium znaleźli się druhowie z OSP Go-

lub-Dobrzyń, którzy wyprzedzili zawodowych strażaków z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Golubiu-Dobrzyniu (4. miejsce).

Najlepszym zawodnikiem turnieju został Remigiusz Lewandowski (OSP Golub-Dobrzyń). Ty-

tuł króla strzelców zdobył Michał Szwaracki (OSP Elgiszewo), a najlepszym bramkarzem okrzyknięto Patryka Boško (RDLP Toruń). Gratulacje oraz nagrody zwycięskim drużynom złożyli obecni na Turnieju: poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Mariusz Ka-

łużny, dyrektor RDLP w Toruniu Jarosław Molendowski, nadleśniczy Nadleśnictwa Golub-Dobrzyń Robert Paciorek.

Wszystkie drużyny OSP biorące udział w wydarzeniu otrzymały od Lasów Państwowych voucher w wysokości 1000 złotych

na zakup wyposażenia. Natomiast strażacy z PSP w Wąbrzeźnie oraz Golubiu-Dobrzyniu otrzymali dofinansowanie w wysokości po 5 tysięcy złotych na zakup sprzętu.

(Szyw),
fot. Nadleśnictwo
Golub-Dobrzyń

Inwestycja dla wsi

XX WIEK ▶ Prywatna szkoła była dla polskiej wsi na początku XX wieku wielką inwestycją. Do południa do takiej szkoły uczęszczały dzieci, a popołudniu dorośli. Był też jeden minus – była to szkoła płatna. Nic więc dziwnego, że zaledwie 3 na 10 dzieci polskich z zaboru rosyjskiego uczęszczało do szkół

Obowiązek szkolny istniał w zaborze pruskim i austriackim. W tym pierwszym jego realizacja była ściśle przestrzegana. Podstawowe nauczanie trwało osiem lat. Za nieposyłanie dziecka do szkoły można było otrzymać mandat lub nawet trafić do aresztu. W zaborze austriackim obowiązek istniał, ale do szkoły nie uczęszczało ok. 40% dzieci. W zaborze rosyjskim władze miały w nosie to czy 90% społeczeństwa potrafi pisać i czytać, czy też nie. W efekcie tego w 1903 roku do szkół początkowych na ziemiach tzw. Kongresówki uczęszczało zaledwie 16% dzieci. Na ziemiach polskich zaboru rosyjskiego brakowało ok. 22 tysięcy szkół. Co śmiało Polacy wpadli na pomysł organizacji prywatnych szkół wiejskich. Wydano nawet specjalny podręcznik, w którym wyjaśniano ile kosztuje taka szkoła i czy są szanse na jej utrzymanie.

Szacowano, że należy ją założyć w ludnej wsi. Wobec braku obowiązku szkolnego zdawano sobie sprawę, że 70% rodziców nie puści swoich pociech do szkoły. Słowo „szkoła” było dość szumne. Do obsługi 70-90 uczniów przeznaczono jednego nauczyciela i względ-

nie księdza do lekcji religii. Wszystkie zajęcia odbywały się w jednej izbie. Wyposażenie izby lekcyjnej było bardzo skromne – ławki, stół i krzesło dla nauczyciela, dwie tablice, szafa, zegar, dzwonki i podstawowe pomoce naukowe. Najdroższe było roczne utrzymanie nauczyciela – było to 450 rubli, ale pedagog nie otrzymywał tylko pieniędzy. Miał możliwość prowadzenia własnego ogródka. Zarobki i tak były bardzo skromne.

Szkołę prywatną mógł założyć dwór, zamożny proboszcz lub właściciel majątku. Mogli tego dokonać także mieszkańcy wsi, którzy skrzyknęli się wspólnie na ten cel. To mieszkańcy utrzymywali szkołę w zależności od posiadanych morgów ziemi. Cały program takich szkół mieścił się w czterech punktach. Były proste, ale najważniejsze. Szkoła miała wychowywać dzieci na ludzi moralnych, narodowo myślących i czujących. Kolejnym celem było danie dziecku podstaw wiedzy i przygotowanie go do samodzielnego zdobywania wiedzy. Nauka w szkole trwała krócej niż dziś. Dzieci młodsze miały ok. 19 godzin w tygodniu, starsze nie więcej jak 30. Uznano, że jeden nauczyciel nie jest

w stanie pracować więcej jak 5-6 godzin dziennie bez ryzyka „zupełnego wyczerpania”.

Przejdźmy do opłat. Te wynosiły 3 ruble za dziecko. Można było je wpłacać w trzech ratach: na św. Michała, na Boże Narodzenie i na Wielkanoc. Rok szkolny trwał od 15 września do 15 czerwca. Ważne, że nawet w wakacje uczniowie przebywali jakiś czas w szkole. Były to nieobowiązkowe zajęcia, np. zabaw, śpiewów, wycieczek, itd. – Stosunek nauczyciela do dzieci winien być serdeczny, pełen ojcowskiej dobroci, lecz zarazem powagi i stanowczości. W szkole powinna panować pogoda i radość z nauki i życia – głosiła ustawa o szkołach elementarnych.

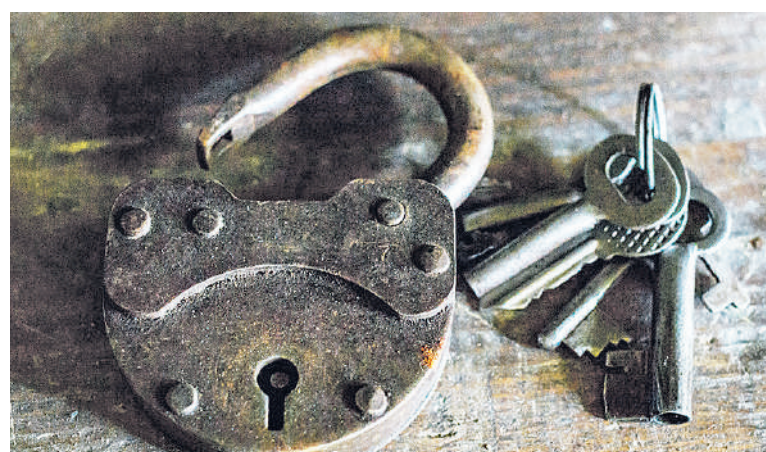
Szkoła miała kłaść nacisk na „kształcenie zamięłowania czystości, porządku, pracowitości obowiązkowości oraz miłości i szacunku dla rodziców i osób starszych”. Tym, co różniło tygodniowy pan zająć od współczesnych, była bardzo duża liczba godzin poświęconych na rysunki i roboty ręczne. W tygodniu były to aż 4 godziny, czyli tyle samo co matematyka i nieco mniej niż język polski.

(pw)

XX wiek

Odnalezienie złodziejki

Udało nam się znaleźć ciekawą historię pewnej Cyganki, która po II wojnie światowej bazując na ludzkiej dobroci i nieświadomości wraz z kompanami okradała mieszkańców powiatu lipnowskiego.

Pierwszy akt historii rozegrał się w styczniu 1947 roku we wsi Gorzeszyn w dzisiejszej gminie Skepe. W mroźny dzień do zagrody Janiny Nowakowskiej przybył niespodziewany gość – tajemnicza Cyganka. Opowiedziała gospodyni, że udaje się do chorej osoby w Skępem. Poprosiła o przenocowanie. Nowakowska zgodziła się ufna w szczytne powody Cyganki. Następnego dnia udała się na targ, by sprzedać jałówkę. Cyganka nadal przebywała w domu i poprosiła o kolejny nocleg. W nocy gwałtownie oświadczyła, że miała sen, który przyzywał ją do Skępego. Nowakowska pomogła Cygance i odwiozła ją nawet do miasteczka. Dopiero później zorientowała się, że z domu zniknęły pieniądze za sprzedaną jałówkę oraz inne

kosztowności.

Zamiast zawiadomić policję, gospodyni zaczęła sama szukać złodziejki, ale ta zniknęła. Wydawało się, że sprawa jest już nie do wyjaśnienia, ale 22 czerwca we wsi Boguchwały doszło do napadu z bronią palną. Grupa osób sterroryzowała domowników i ukradli kosztowności oraz wóz z koniem. Tym razem powiadomiono policję, a ta złapała trzech Cyganów, w tym niejaką Marię Waćkowską. Wiedzioną przecuciem gospodyni Nowakowska udała się na posterunek do Skępego i tu rozpoznała w Waćkowskiej osobę, która ukradła jej kosztowności. Cyganka trafiła przed oblicze sądu doraźnego we Włocławku, który skazał ją na 15 lat ciężkich robót.

(pw)

XIX wiek

Schyłek powstania

Gdy w 1863 roku wybuchło powstanie styczniowe, nie wszyscy Polacy z zaboru rosyjskiego byli przychylni powstańcom i idei niepodległości. Szczególnie niechętnie były środowiska wiejskie. Oto kilka przykładów z jesieni 1863 roku z ziemi dobrzyńskiej.

26 października 1863 roku we wsi Zakrzewo w powiecie lipnowskim chłopci zatrzymali pięciu powstańców, którzy przybyli na wesele, chcąc zabronić zabawy. Czterech powstańców odstawiono do Dobrzyń, gdzie stacjonowały oddziały rosyjskie. Ludność była zniecierpliwiona zwłaszcza działalnością tzw. zan-

darmów wieszających. Byli to powstańcy, których zadaniem było zabijanie mieszkańców sprzyjających wojskom rosyjskim. Niedługo po akcji w Zakrzewie 20 chłopów zwerbowanych we wsi Tupadły do oddziału powstańczego zbuntowało się przeciwko oficerom i powróciło do domów.

(pw)

Trudna historia

XVIII-XX WIEK ▶ Przybliżamy historię olęderskich – niemieckich mieszkańców Zbójenka, Łukasze-
wa i okolicznych miejscowości, którzy pojawili się w tym regionie w pierwszej połowie XVIII wieku.
Wraz z końcem II wojny światowej musieli opuścić nasze ziemie

Osadników olęderskich do Zbójenka sprowadzili Zboińscy, właściciele majątku Zbojno. Według opracowań pochodzili z Prus Zachodnich i Lubelszczyzny. Najwcześniejszą znaną wzmianką jest utworzenie w 1730 roku kantoratu. Pierwsza kantorówka była drewniana i posiadała dzwonnice, późniejszy budynek ceglany został rozebrany w latach 50. XX wieku. Prawdopodobnie kantorówka ewangelicka w Zbójniku miała odrębną salę modlitewną i salę klasową. Do historii przeszedł jeden z nauczycieli Paul Ratzlaff, który pełnił posługę kantora przez aż 35 lat (1824-1858). W 1892 roku władze rosyjskie upaństwowiły szkołę. Przez cały okres międzywojenny działała jako szkoła z niemieckim językiem nauczania.

Oprócz Zbójenka, w którym w 1921 roku 2/3 mieszkańców było ewangelikami, mniejszość protestancka w znacznej ilości zamieszkiwała Łukaszevo, Frankowo i Kazimierzewo, gdzie w II połowie XVIII wieku także istniał dom modlitwy. Wszyscy ewangelicy z tego obszaru podlegali parafii Michałki-Rypin utworzonej już w 1784

Kantorówka i szkoła w Zbójniku z przełomu XIX i XX wieku

roku, a przeniesionej do Rypina w 1863 roku.

Wiele wspomnień o dawnych mieszkańcach Zbójenka zawdzięczamy Hieronimowi Lewandowskiemu, który od urodzenia mieszkał we wsi. Wywodzi się z jednej z trzech polskich rodzin jakie tuż przed II wojną zamieszkiwały miejscowość. Dzięki jego pamięci znamy nazwiska większości rodzin zamieszkujących Zbójniko przed 1945 roku. Co roku

w pierwszy dzień Wielkanocy o szóstej rano zbierała się orkiestra pod przewodnictwem dzwonnika Gogolina. Grano na trąbach i śpiewano psalmy. Pogrzeby choć odbywały się w języku niemieckim, były streszczane przez pastora na polski.

Nie do końca Niemcy i Polacy tworzyli idylliczny obrazek. W latach 1936-1939 działało w Zbójniku koło Partii Młodoniemieckiej (JDP), któ-

ra potem stała się zapleczem kadrowym dla lokalnych zbrodniarzy hitlerowskich, działających m. in. w organizacji Selbstschutz. To właśnie członkowie Selbstschutzu ze Zbójenka (3 osoby) aresztowali nauczycieli z okolic Zbojna i umieścili na noc w areszcie urządzonym w szkole ewangelickiej, by potem oddać ich na śmierć w rypińskim Domu Kaźni. Byli także strażnikami obozowymi w obo-

zie przejściowym dla księży mieszczącym się w klasztorze w Oborach (do lutego 1940 roku). Polskie rodziny zostały na czas okupacji wysiedlone, a w ich gospodarstwach zamieszkali Niemcy z Besarabii. Po wojnie z cegły dawnej szkoły ktoś zbudował sobie dom. Dzwonnice rozebrano, a dzwon zawieszono w kościele katolickim w Rużu.

Kantorami i jednocześnie nauczycielami w Zbójniku byli: Michael Harbart, Karl Brese, Paul Wojtke, Michael Grapatin, Paul Ratzlaff (1824-1858), Jacob Grapatin. W szkole uczyli także od 1892: August Ferchau, Heinrich Foth, Johann Eduard Behrendt, Emil Kliner, Hermann Matz, Alexander Treichel, Heinrich Rahn. Dzięki relacjom i wspomnieniom wiemy, że nauczycielem w 1935 roku był Edmund Krenz. Do Partii Młodoniemieckiej należeli natomiast: Artur Blum, Jakub Erdman, Ferdynand Jobs, Paweł Neske. W Zbójniku żyły również rodziny o następujących nazwiskach: Bitner, Brandt, Brischke, Cylze, Drawer, Gogolin, Gramze, Jahnke, Ludtke, Olams, Ott, Steinke, Wyze.

Szymon Wiśniewski,
fot. zbiory prywatne

Postać

Bohaterowie historii – Bartłomiej Nowodworski

Tym razem w ramach cyklu „Bohaterowie historii” przybliżamy postać Bartłomieja Nowodworskiego, pochodzącego z okolic Tucholi. Na przełomie XVI i XVII wieku był postacią, która zapisała się na kartach historii wojen polsko-moskiewskich.

Bartłomiej Nowodworski urodził się Nowodworze, w dawnym powiecie tucholskim w 1544 lub 1552 roku. Jego rodzina pieczętowała się herbem Na-

łącz. W młodym wieku został osierocony. Zaczął pobierać nauki najpierw w Tucholi. Potem u księcia Michała Zasławskiego na Ukrainie ćwiczył się w rze-

miośle rycerskim. Pierwszą wyprawę wojenną odbył przy boku króla Stefana Batorego.

Za udział w śmiertelnym pojedynku z dworzaninem Biedrzyckim musiał uchodzić z kraju. Zatrzymał się na dworze francuskim króla Henryka III, biorąc czynny udział w wojnach religijnych. W 1599 roku udał się na Maltę. Za męstwo i odwagę w walce z Turkami otrzymał najwyższe odznaczenia. Nowodworski zasłynął w walkach prowadzonych w obronie wiary, m. in. w dzisiejszej Tunezji, na wyspie Patras i w kolejnej bitwie pod Lepanto w 1603 roku, gdzie został ranny. W 1605 roku przyjął śluby w zakonie kawalerów maltańskich – Joannitów.

W 1607 roku powrócił do kraju. Mimo, że sam nie posiadał wykształcenia akademickiego,

na popieranie nauki przeznaczył cały swój majątek. W 1617 roku zapisał Akademii Krakowskiej 8 tysięcy złotych. Jednym z warunków fundacji było utrzymywanie czterech studentów z powiatu tucholskiego. Pierwszym stypendystą z Tucholi był niejaki Tilicius (Tylicino Ostatni). W 1619 roku Nowodworski ustanowił drugą fundację, dając 3 tysięcy złotych na utrzymanie mistrza nauk wyzwolonych z Akademii Krakowskiej przy szkole w Tucholi.

Najsłynniejszym czynem wojennym Nowodworskiego było wysadzenie murów, które otworzyło wojskom Rzeczypospolitej drogę do zdobycia 13 czerwca 1611 roku długo obleganego Smoleńska. Jego opis przekazali świadkowie wydarzeń: hetman S. Żółkiewski, J. Budziło,

S. Maskiewicz, historycy E. Wasenberg, S. Kobierzycki, P. Piasecki i poeta S. Twardowski. Sędziwy już wtedy rycerz służby na tym chwalebnym czynie, nagrodzonym przez króla Zygmunta III złotym łańcuchem, mieczem i dobrami ziemskimi, nie zakończył. Wziął też udział u boku królewicza Władysława w wyprawie na Moskwę w latach 1617-1618.

Przed śmiercią otrzymał komandorię maltańską. Był komandorem poznańskim w latach 1624-1625. Zmarł w 1625 roku w Warszawie. Bartłomiej Nowodworski jest patronem I Liceum Ogólnokształcącego w Krakowie i Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Tucholi.

Opr. (Szyw),
fot. domena publiczna

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU GOLUBSKO-DOBZYŃSKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Auto-moto Autokasacja/demontaż

Absolutnie auta kupię w całości, rozbite lub na złom, odbiór lawetą, tel. 887-813-007

Doradztwo Inne

Dopłaty, wypełnianie e-wniosków, dojazdy, 662860456

Nieruchomości Domy

Sprzedam dom w zabudowie szeregowej w Wąbrzeźnie. Tel. 506 141 913

Działki

Sprzedam działkę budowlaną w ścisłym centrum Wąbrzeźna wraz z projektem budynku i pozwoleniem na budowę. Tel. 506 141 913

Praca Oferta

FIRMA REFLEX POSZUKUJE OSÓB NA STANOWISKO SPAWACZ/POMOCNIK SPAWACZA. SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE POD NUMEREM TELEFONU 56 688 44 17 LUB OSOBIŚCIE W DZIALE KADR

Rolnictwo Maszyny

Sprzedam siewnik poznaniak, opryskiwacz zawieszany 12 m. Dulska Tel. 514-221-662

Zwierzęta

Sprzedaj kurek odchowanych dostawa gratis. Tel. 503-508-148

Samochody Sprzedaż

Sprzedam FSO Lublin kontener 2,5 diesel turbo przebieg 250 tysięcy rok produkcji 2003 w pełni sprawny nie wymaga wkładu finansowego kolor biały cena 6500zł telefon 666-238-579

Urząd Gminy Ciechocin
Ciechocin 172
tel. 56 683 77 81 lub 83

Urząd Gminy Radomin
Radomin 1a
tel. 56 683 75 22

PKS Dworzec Autobusowy
ul. Sokołowska 11
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 28 19

Oświata

Specjalny Ośrodek
Szkolno-Wychowawczy we Wielgim
Wielgie 80a
tel. 54 280 19 08

Publiczna Szkoła
Muzyczna I stopnia
w Golubiu-Dobrzyniu
ul. Konopnickiej 15
tel. 535 353 977
Filia w Kowalewie Pomorskim
ul. Odrodzenia 7
tel. 535 353 786

Zespół Szkół
im. Lecha Wałęsy
w Kowalewie Pomorskim
ul. Św. Mikołaja 6
tel. 56 684 15 03

Zespół Szkół nr 2
ul. Kilińskiego 31
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 25 49
fax: 56 683 47 07

Zespół Szkół nr 1
im. Anny Wazówny
ul. PTTK 28
87-400 Golub-Dobrzyń
tel./fax: 56 683 54 50

Zespół Szkół Miejskich
(Szkoła Podstawowa nr 2
im. Orła Białego,
Ogólnokształcąca Szkoła
Sztuk Pięknych)
ul. Żeromskiego 11
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 20 26

Zespół Szkół nr 3
ul. Konopnickiej 15
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 25 53

Szkoła Podstawowa nr 1
im. Konstytucji 3 Maja
ul. Zamkowa 19
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 25 56

Przedszkole Publiczne nr 2
im. Marii Konopnickiej
ul. Sienkiewicza 6
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 58 80

Poradnia
Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Żeromskiego 11
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 26 63
fax: 56 475 62 23

Przedszkole Publiczne
w Kowalewie Pomorskim
ul. Konopnickiej 13
tel. 56 684 15 22
tel. kom. 607 521 211

Szkoła Podstawowa
im. Marii Konopnickiej
w Kowalewie Pomorskim
ul. Jana Pawła II 2
tel. 56 684 01 85

Szkoła Podstawowa
im. Wojska Polskiego
w Pluskowęsach
Pluskowęsy 22a
tel. 56 684 15 41

Szkoła Podstawowa
im. Ireny Sendlerowej
w Wielkiej Łące
Wielka Łąka 11
tel. 56 684 38 20

Szkoła Podstawowa
im. Janusza Korczaka
w Wielkim Rychnowie
Wielkie Rychnowo 53
tel. 56 684 21 11

Szkoła Podstawowa
w Mlewie
Mlewo 4
tel. 56 684 23 34

Pomoc społeczna

Świątlica Socjoterapeutyczna
i Środowiskowa
ul. Sportowa 8
87-400 Golub-Dobrzyń
kom. 693 300 491

Dom Pomocy Społecznej
ul. PTTK 6
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 21 05

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
ul. J.G. Koppa 1
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 54 76
tel./fax: 56 682 03 91

Powiatowa Placówka
Opiekuńczo-Wychowawcza
Wielgie 80a
87-645 Zbójno
tel. 56 475 61 81
kom. 730 934 730

Miesjko-Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
87-410 Kowalewo Pomorskie
ul. Św. Mikołaja 5
tel. 56 684 11 30
kom. 601 839 676

Zdrowie

Pogotowie numer alarmowy 999
lub 112 z telefonów kom.

Szpital Powiatowy
ul. J.G. Koppa 1e
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 22 91

Gol-Med - NZOZ
ul. Szosa Rypińska 30c
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 54 88

Nasz-Medyk - NZOZ
ul. Szosa Rypińska 4a
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 28 81
kom. 509 354 026

Apteka Osiedlowa
ul. Marii Konopnickiej 12
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 491 98 88

Apteka Dobra
ul. Pod Arkadami 4/6
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 472 16 64

Apteka Puls
ul. Marii Konopnickiej 7a
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 477 00 71

Numer alarmowe

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
ul. Lipnowska 9
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 22 44 lub 45
numer alarmowy 998
lub 112 z telefonów kom.

Komenda Powiatowa Policji
ul. Piłsudskiego 19
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 47 754 92 00 lub 21
numer alarmowy 997
lub 112 z telefonów kom.

Posterunek Policji
w Kowalewie Pomorskim
ul. Plac Wolności 6
tel. 47 754 91 10
kom. 602 661 927

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Golubiu-Dobrzyniu
ul. Plac 1000-lecia 25
tel. 56 683 54 10

Urząd Miejski w Kowalewie Pom.
ul. Konopnickiej 13
tel. 56 684 10 24

Starostwo Powiatowe
ul. Plac 1000-lecia 25
tel. 56 683 53 80 lub 81

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
ul. Sokołowska 11
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 491 14 75

Urząd Skarbowy
ul. J.G. Koppa 1A
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 491 80 20

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Szosa Rypińska 26
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 52 30-33

Urząd Gminy Golub-Dobrzyń
ul. Plac 1000-lecia 25
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 54 00-03

Urząd Gminy Zbójno
Zbójno 178a
tel. 54 280 19 21 lub 84

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!

Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

Oszczędzajmy wodę

GOLUB-DOBRZYŃ ▶ „Mała retencja, musimy zatrzymać deszcz” to tytuł ostatniego wykładu Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Golubiu-Dobrzyniu

Wykładowca z WSG w Bydgoszczy dr inż. Jacek Cieściński bardzo ciekawie opowiadał o obrocie wód w przyrodzie oraz zachęcał

do racjonalnego zagospodarowania opadów atmosferycznych. Słuchacze na wykładzie mogli znaleźć odpowiedź na wszelkie swoje pytania

w temacie gospodarki wodnej. Na początku marca grupa słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku wysłuchała w Ośrodku Chopinowskim w Szafarni koncertu wykonanego dla uczczenia 213 urodzin Fryderyka Chopina.

Panie z UTW również obchodziły Dzień Kobiet. Honorowymi gośćmi tego wydarzenia były: wicestarosta Danuta Malecka oraz zastępca burmistrza miasta Róża Kopaczewska. Smaczny poczęstunek, chórny śpiew biesiadnych piosenek oraz zabawne dowcipy wprowadziły uczestniczki w doskonały nastrój. Następny wykład 12.04.2023 r. pod tytułem „Wstęp do fizjoterapii osób starszych cz.6”, wygłosi dr. n. med. Piotr Czysz.

Opr. (Szyw), fot. MiPBP

Kowalewo Pomorskie

Nagrodzili sołtysów

11 marca br. w sali Kinoteatru Klubu Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w Bydgoszczy odbyły się uroczystości z okazji Dnia Sołtysa.

W tym wyjątkowym dniu wojewoda kujawsko-pomorski Mikołaj Bogdanowicz nagroził sołtysów z Kujaw i Pomorza za wieloletni staż, a także sołectwa, które w 2022 r. najlepiej upamiętniły Narodowe Święto Niepodległości. W trakcie spotkania odczytano list gratulacyjny Grażyny Ignaczak-Bandych, szefowej kancelarii prezydenta RP.

Słowa uznania oraz podziękowania za zaangażowanie dla sołtysów przekazał również minister Łukasz Schreiber oraz posłowie Tomasz Latos, Piotr Król i Ewa Kazanecka.

Gminę Kowalewo Pomorskie reprezentował burmistrz Jacek Żurawski wraz z sołtysem Szychowa Kazimierzem Kropkowskim, który najdłużej piastuje tę funkcję w gmi-

nie oraz sołtys Piątkowa Marylną Lewandowską, która odebrała nagrodę za najlepsze upamiętnienie Narodowego Święta Niepodległości. Dzień Sołtysa zakończył występ Zespołu Pieśni i Tańca Ziemia Bydgoska.

Opr. (Szyw),
fot. UM Kowalewo Pom.

Kowalewo Pomorskie

Świętowały z Eleni

11 marca 2023 r. w sali widowiskowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury odbył się Gminy Dzień Kobiet.

Na zaproszenie burmistrza Kowalewa Pomorskiego na uroczystość przybyły panie z terenu miasta i gminy Kowalewo Pomorskie. Podczas powitania burmistrz złożył życzenia pełne ciepła, przychylności i uśmiechu na każdy dzień roku i wręczył na ręce dyrektor M-GOK kwiaty, a każda z pań otrzymała słodki upominek. W części artystycznej na scenie Domu Kultury wystąpili artyści z Operetki Poznańskiej. Dodatkowym atutem były komediowe scenki, monologi, żarty. Występ zespołu Retro BoyS był świetnie skomponowanym połączeniem

koncert i kabaretu.

Punktem kulminacyjnym wieczoru był występ gwiazdy polskiej piosenki Eleni wraz z zespołem. Przy wypełnionej po brzegi sali artystka zaprezentowała przekrój swojej twórczości od największych hitów. Publiczność bawiła się świetnie, raz po raz śpiewając z artystką znane i lubiane piosenki. Na zakończenie koncertu burmistrz wręczył artystce bukiet kwiatów oraz wspólnie z dyrektorem M-GOK podziękował za wspaniały występ.

Opr. (Szyw)

REKLAMA

ŻYJ BEZ BÓLU KRĘGOSŁUPA

mytnikconcept Method Massage Therapy

NOWOCZESNA SKUTECZNA METODA
USUWANIA BÓLU KRĘGOSŁUPA, STAWÓW I MIĘŚNI

Gabinet Terapii Manualnej
Ludmiła Maciejewska zaprasza:
Golub-Dobrzyń, ul. Wojska Polskiego 3C
(poprzedni budynek NZOZ Nasz Medyk)

Obowiązuje wcześniejsza rejestracja
882 787 070
www.polskiemasaze.pl

KamPio Catering

f kamilakampio
661 054 084

ORGANIZUJEMY:
wesela, chrzciny, komunie, konsolacje (stypy),
spotkania okolicznościowe

POLECAMY:
dania mięsne, garmazeryjne, zupy,
ciasta i torty

Zakład i Dom Pogrzebowy
Stahnke
ul. Sportowa 3, Golub-Dobrzyń
tel. 56 683-37-56, kom. 509-333-147

Pełen zakres usług pogrzebowych
Przez całą dobę jesteśmy do Państwa dyspozycji

TYGODNIK REGIONU
GOLUBSKO-DOBRZYŃSKIEGO

CGD

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:

Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:

tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 3600 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Blacha od ręki!

tel. 516 836 355

Tanie Dachy
Jabłonowo

sprzedaż - pomiar - montaż

- Dachy • Rynny • Akcesoria
- Garaże • Okna
- Obróbki blacharskie

Coraz mniej umów o dzieło

REGION ▶ Od stycznia 2021 roku ZUS prowadzi rejestr umów o dzieło. Dzięki niemu wiadomo, ile jest ich zawieranych, z jakimi podmiotami oraz w jakich branżach. Tylko w ubiegłym roku zgłoszono ponad 1,7 mln takich umów. To nieco mniej niż w 2021 roku

Obowiązek informowania ZUS o zawarciu umowy o dzieło istnieje już od dwóch lat. Zobowiązani przekazują informację na formularzu RUD (zgłoszenie umowy o dzieło) elektronicznie przez PUE ZUS lub w formie papierowej. – Na jednym formularzu RUD zamawiający może wpisać maksymalnie 10 umów zawartych z tym samym wykonawcą – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

ZUS prowadzi ewidencję takich umów. Tylko w ubiegłym roku 75,1

tys. podmiotów zgłosiło umowy o dzieło, z czego ok. 97 proc. z nich to płatnicy składek. – Do ZUS-u wpłynęło 1,7 mln formularzy RUD, które dotyczyły ponad 1,70 mln umów o dzieło. Przeciętnie miesięcznie ok. 18 tys. podmiotów przekazywało 97,5 tys. zgłoszeń o 142 tys. umów o dzieło. Najwięcej w grudniu (21,7 tys. podmiotów przekazało 107,9 tys. zgłoszeń o 129,6 tys. umów). I choć w 2022 r. złożono do ZUS-u o 33,9 tys. więcej formularzy RUD niż w 2021 r., to liczba zgłoszonych umów o dzieło była o 15,8 tys. mniejsza niż w roku 2021 – dodaje

rzeczniczka.

Liczba osób wykonujących umowy o dzieło w 2022 r. wyniosła 342,6 tys. W odniesieniu do liczby ubezpieczonych, która wynosi 16,2 mln, oznacza to, że na 10 tys. ubezpieczonych przypadało 211 osób zgłoszonych jako wykonujący umowy o dzieło w formularzu RUD. Najczęściej osoby wykonujące umowę o dzieło zamieszkują w województwie mazowieckim. Mieszkało tam 26,65 proc. zgłoszonych wykonawców. W województwie kujawsko-pomorskim tylko 3,70 proc.

Najwięcej umów o dzieło na 10 tys. płatników składek zgłoszono w województwie śląskim – 18 973 oraz w województwie mazowieckim – 16 921. Najmniej umów o dzieło zgłoszono w województwie warmińsko-mazurskim – 1672 na 10 tys. płatników składek. W województwie kujawsko-pomorskim zgłoszono 2816 umów na 10 tys. płatników składek.

Z danych ZUS wynika, że umowy o dzieło zgłaszane są przede wszystkim przez płatników składek. Najczęściej są to podmioty prowa-

dzące działalność naukową i techniczną oraz w zakresie informacji i komunikacji, które zgłaszają do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego nie więcej niż 9 ubezpieczonych, a ich siedziba mieści się w województwie mazowieckim.

W jakich branżach popularne są umowy o dzieło

W województwie kujawsko-pomorskim najczęściej płatników składek, którzy zgłaszali umowy o dzieło było z sekcji M- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (14,18 proc. ogółu) oraz C – przetwórstwo przemysłowe (10,58 proc. ogółu). Inne przeważające w zgłaszanych umowach o dzieło, to: R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (8,31 proc.); S- pozostała działalność usługowa (8,28 proc.); G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (7,59 proc.).

Umowy o dzieło w większości przypadków zawierane są na okresy nie dłuższe niż 9 dni. Częściej są one

zawierane z mężczyznami (52,26 proc.) niż z kobietami. Największą grupę wykonawców stanowią osoby w wieku 30-39 lat. W przypadku cudzoziemców największą grupę stanowią obywatele Ukrainy (42,73 proc.) oraz Białorusi (16,7 proc.), natomiast w dalszej kolejności znajdują się m. in. obywatele Niemiec (3,9 proc.), czy Wielkiej Brytanii (3,26 proc.).

Kto nie musi składać formularza RUD

Z takiego obowiązku zwolnieni są płatnicy, którzy zawarli umowę o dzieło ze swoim pracownikiem. Dotyczy to sytuacji, gdy wykonawca umowy pozostaje z nimi w stosunku pracy, wykonuje w ramach tej umowy pracę na rzecz swojego pracodawcy, prowadzi działalność gospodarczą, a w ramach tej umowy wykonuje usługi, które wchodzą w zakres działalności tej osoby. Informować o umowach o dzieło nie muszą podmioty lub jednostki organizacyjne, które nie są płatnikami składek (np. stowarzyszenia, fundacje, spółki prawa handlowego itp.).

(red), fot. ZUS

Region

Możesz wyliczyć sobie emeryturę

Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnił nowy kalkulator emerytalny, który pozwala samodzielnie wyliczyć przyszłą emeryturę, nawet wtedy, gdy planujemy przejść na nią w bieżącym roku.

Wielu seniorów, zanim złoży wniosek o emeryturę, przychodzi do doradcy emerytalnego, by poznać kwotę przyszłego świadczenia. Teraz mogą sami je wyliczyć w nowym kalkulatorze niezależnie od tego, kiedy planują na nie przejść, czy w bieżącym roku, czy w kolejnych latach. – Jeszcze do niedawna kalkulator emerytalny „Emerytura na nowych zasadach” dostępny na PUE ZUS pozwalał wyliczyć prognozowaną wysokość świadczenia wyłącznie na kolejne lata. Informację o wysokości emerytury na bieżący rok, klienci mogli uzyskać tylko w salach obsługi klientów, podczas e-wizyty oraz u konsultantów Centrum Obsługi Telefonicznej (COT) ZUS – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Teraz potencjalny emeryt może samodzielnie ustalić wyso-

kość swojego świadczenia również wówczas, gdy planuje przejść na emeryturę w tym roku. – Pamiętajmy jednak, że kalkulator dostarcza jedynie orientacyjnych danych. Aby uzyskać dokładniejsze informacje dotyczące swojej emerytury, warto skonsultować się bezpośrednio z doradcą emerytalnym w ZUS – wyjaśnia Krystyna Michałek.

Z kalkulatora mogą skorzystać wyłącznie osoby, które nie mają jeszcze przyznanego świadczenia emerytalnego.

Jak działa kalkulator

Osobom, które w tym roku kończą powszechny wiek emerytalny, czyli w przypadku kobiet 60 lat, a mężczyzn 65 lat, kalkulator automatycznie podpowie jako miesiąc przejścia na emeryturę: bieżący miesiąc – jeśli w momencie obliczeń już skończyli 60 lub 65 lat; miesiąc urodzin – jeśli w momencie obliczeń jeszcze nie osiągnęli

wieku emerytalnego. Jeśli natomiast potencjalny emeryt wybierze jako datę przejścia na świadczenie kolejny rok, np. 2024 lub lata następne, kalkulator automatycznie przekieruje go do kalkulatora prognozy emerytury w kolejnym roku lub w następnych latach.

Nie każdy od razu po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (60 lat dla kobiet, 65 lat – dla mężczyzn) przechodzi na emeryturę. Wiele osób odkłada ten moment, wiedząc, że dłuższa aktywność zawodowa przekłada się na wyższą wypłatę. Przeciętnie przedłużenie okresu pracy o rok i opóźnienie o rok przejścia na emeryturę powoduje wzrost świadczenia o ok. 10-15 proc. Aby świadomie podjąć decyzję o momencie zakończenia aktywności zawodowej, warto skorzystać z dodatkowego narzędzia, jakim jest nowy kalkulator.

(red)

Region

Jaki dostałeś PIT

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wysłał kilka milionów formularzy PIT do osób, które w ubiegłym roku chociaż raz pobrały świadczenie z ZUS-u, np. emeryturę, rentę lub zasiłek. W województwie kujawsko-pomorskim deklarację otrzymało około 529 tys. świadczeniobiorców. Część z nich musi samodzielnie rozliczyć się z urzędem skarbowym.

– Niewszystkich emerytów, czy rencistów ZUS rozliczył z urzędem skarbowym. Świadczeniobiorców z nadpłatą podatku ZUS nie rozlicza już od dwóch lat. Oni mogą samodzielnie złożyć zeznanie podatkowe albo poczekać do 2 maja, aż zrobi to za nich urząd – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

– Warto sprawdzić, jaki PIT z ZUS-u otrzymaliśmy, by mieć pewność, czy ZUS dokonał za nas rozliczenia podatkowego, czy też musimy samodzielnie złożyć deklarację w urzędzie skarbowym – dodaje rzeczniczka.

Świadczeniobiorca, który otrzymał z ZUS: PIT-40A – nie musi składać zeznania podatkowego do swojego urzędu skarbowego, chyba że chce skorzystać z przysługu-

jących dla niego odliczeń; PIT-11A, PIT-11 – może samodzielnie złożyć zeznanie do swojego urzędu skarbowego albo poczekać do 2 maja br. – wtedy urząd skarbowy zaakceptuje zeznanie PIT-37 za 2022 r. wygenerowane automatycznie w usłudze Twój e-PIT.

ZUS przypomina, że nie wysyła z urzędu deklaracji PIT po zmarłym małżonku, małżonce. Jeżeli chcemy wspólnie rozliczyć się ze zmarłym, to należy pisemnie lub osobiście wystąpić do Zakładu o wydanie PIT-u. Swoją PIT z ZUS można pobrać także przez internet. Wystarczy załogować się na nasz indywidualny profil na Platformie Usług Elektronicznych ZUS. PIT dostępny jest w panelu „Świadczeniobiorca” w zakładce Formularze PIT.

(red)

Ile muszą płacić przedsiębiorcy?

REGION ➤ Wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne przedsiębiorcy zależy od formy opodatkowania jego działalności. Wpływ na jej kwotę ma również minimalne wynagrodzenie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw, które uwzględnia wypłaty z zysku w IV kwartale roku ubiegłego

Przedsiębiorcy stosujący zasady ogólne

Wysokość składki zdrowotnej dla przedsiębiorców rozliczających się według skali podatkowej wynosi 9 proc. od dochodu za poprzedni miesiąc, a dla rozliczających się podatkiem liniowym to 4,9 proc. Co ważne minimalna wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne nie może być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia, jakie obowiązuje w pierwszym dniu roku składkowego. Rok składkowy trwa od 1 lutego danego roku do 31 stycznia roku następnego.

A zatem za styczeń 2023 r. składka nie może być niższa niż 270,90 zł (tj. 9 proc. składki obliczonej od podstawy wymiaru 3010 zł), a za miesiące od lutego 2023 r. do stycznia 2024 r. nie może być niższa niż 314,10 zł (tj. 9 proc. od podstawy wymiaru 3490 zł). W ubiegłym roku minimalna składka za styczeń była obliczana od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w czwartym kwartale 2021 r. i wynosiła 419,92 zł. Natomiast za m-cie luty-grudzień 2022 r. 270,90 zł.

Ryczałtowcy

Na ryczałcie ewidencjonowanym podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne będzie zależała od przychodu i przeciętnego wynagrodzenia. Jeśli przychody z działalności gospodarczej nie przekroczyły od początku roku

60 tys. zł, to podstawa wymiaru składki zdrowotnej będzie liczona od 60 proc. prognozowanego wynagrodzenia. W przypadku uzyskania przychodów powyżej 60 tys. zł, ale nie więcej niż 300 tys. zł podstawa wymiaru składki zdrowotnej będzie liczona od 100 proc. prognozowanego wynagrodzenia. Natomiast jeżeli przychody przekraczają 300 tys. zł, to podstawa będzie liczona od 180 proc. prognozowanego wynagrodzenia. To oznacza, że składka zdrowotna w zależności od przychodu będzie wynosić 376,16 zł albo 626,93 zł albo 1128,48 zł. W 2022 roku były to odpowiednio kwoty 335,94 zł albo 559,89 zł albo 1 007,81 zł.

Co ważne, przedsiębiorca, który przez cały poprzedni rok kalendarzowy prowadził działal-

ność gospodarczą i przychody z tej działalności były opodatkowane na zasadach ogólnych lub ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych może przy określaniu wysokości miesięcznej podstawy wymiaru zadeklarować chęć opłacania składki na podstawie kwoty przychodów uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym. Deklarację tą składa w dokumentach rozliczeniowych za styczeń danego roku. I tak: jeżeli w poprzednim roku jego przychody przekroczyły 300 tys. zł oraz zadeklarował opłacanie na podstawie przychodów z poprzedniego roku, to przez cały rok 2023 będzie opłacał składkę w wysokości 1128,48 zł.

Karta podatkowa

Podstawa wymiaru skład-

ki na ubezpieczenie zdrowotne dla przedsiębiorców stosujących kartę podatkową opłacanej w danym roku kalendarzowym stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia obowiązująca na dzień 1 stycznia 2023 r. Oznacza to, że ci przedsiębiorcy opłacają składkę na ubezpieczenie zdrowotne od stycznia do grudnia 2023 r. od podstawy wymiaru wynoszącej 3490 zł, tj. w wysokości 314,10 zł. Nie będzie ona podwyższana od 1 lipca 2023 r. wraz z kolejnym w tym roku wzrostem minimalnego wynagrodzenia za pracę do kwoty 3600 zł. W ubiegłym roku składka wynosiła 270,90 zł.

Pozostałe osoby, które prowadzą pozarolniczą działalność i nie osiągają przychodów z działalności gospodarczej np.

wspólnicy określonych spółek, składkę zdrowotną będą opłacać od 100 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Dla tej grupy składka zdrowotna w 2023 r. wyniesie 626,93 zł. Taką składkę zapłacą również twórcy, artyści, o ile nie jest to ich przedmiotem działalności. W 2022 r. składka wynosiła 559,89 zł.

Z kolei dla osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność albo z osobami korzystającymi z ulgi na start składka zdrowotna w 2023 r. wynosi 470,20 zł. Liczona jest od 75 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. W 2022 r. od stycznia do czerwca składka była liczona od kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w IV kw. roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku i wynosiła 559,89 zł. Począwszy od lipca, podstawa liczona jest od 75 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w IV kw. poprzedniego roku włącznie z wypłatami z zysku. Składka za lipiec-grudzień 2022 r. wynosiła 419,92 zł.

Osoby uzyskujące przychody z działalności gospodarczej, które stosują opodatkowanie na zasadach ogólnych lub ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, muszą pamiętać o rozliczeniu rocznym, które należy złożyć wraz z dokumentami rozliczeniowymi za kwiecień 2023 r.

(red), fot. ZUS

Golub-Dobrzyń

Kolej zamiast domów?

dokończenie ze str. 1

Szeroka analiza uwarunkowań lokalnych ma za zadanie zebranie informacji, które przełożą się na kształtowanie przebiegu linii kolejowej i rozwiązania w zakresie infrastruktury towarzyszącej – podaje na swoim Facebooku Urząd Miasta Golubia-Dobrzyń.

Realizacja studium zaplanowana jest na okres I kw. 2023 – IV 2026 r. Obecnie rozpoczął się Etap I, polegający na identyfikacji wariantów wstępnych.

Na wniosek przedstawicieli Centralnego Portu Komunikacyjnego Sp. z o.o., firmy Transprojekt Gdański Sp. z o.o. oraz Infra-Centrum Doradztwa Sp. z o.o. w Urzędzie Miasta Golubia-Dobrzyń odbyło się spotkanie, na którym przedstawiono projektowane warianty oraz plany i inwestycje miejskie na ich trasie. We wstępnej koncepcji przez teren miasta zaproponowano przebieg 3 wariantów: zielony, czerwony oraz żółty.

Mieszkańcy są zbulwerso-

wani, uważają, że plany realizowane są bez konsultacji, że nie ma należytej informacji, tak ze strony miasta jak i inwestora. – Wprowadzałem się tutaj 13 lat temu, w okolicy ul. Brodnickiej wówczas prawie nic nie było, teraz jest zabudowa mieszkaniowa, podobnie osiedle Panorama. Ludzie pobudowali domy, mają działki, nie wiedzieli, że za kilkanaście lat przez ich tereny będą jeździć pociągi. Dziś są plany, za chwilę może być wyłączenie działek z jakichkol-

wiek działań inwestycyjnych, a potem kto wie czy to całe CPK w ogóle powstanie, a my zostaniemy z problemem. Miasto też w żaden sposób nas nie informuje, nie ma konsultacji – żali się Czytelnik CGD, zapewniając, że to głos nie tylko jego, ale co najmniej kilkudziesięciu osób.

W swoim wpisie z wtorku 21 marca do sprawy odnosi się też magistrat. – Szczególnie niepokojące jest, że zaproponowane warianty przechodzą przez tereny strategiczne, tj. oczyszczalnie ścieków i ujęcie wody oraz osiedla mieszkaniowe. Burmistrz Golubia-Dobrzyń Mariusz Piątkowski wyraził sprzeciw wobec realizacji

wszystkich wariantów, które przechodzą przez teren miasta – podają urzędnicy.

Wygląda więc na to, że rządzący chcą wybudować Centralny Port komunikacyjny, nie znają lokalnych uwarunkowań i chcą (w najlepszym razie) na siłę uszczęśliwić mieszkańców Golubia-Dobrzyń i okolic linią kolejową. W tym wszystkim nie pomaga fakt znikomej informacji do zainteresowanych, konsultacje społeczne póki co jeśli są, to w zasadzie tylko z nazwy.

Do tematu będziemy wracać.

(ak),
fot. CPK

Mamy mistrzów karate!

SPORTY WALKI ▶ 5 marca 2023 r. w Inowrocławiu odbyły się III Mistrzostwa Województwa Kujawsko-Pomorskiego Okręgowego Związku Karate. Klub Kyokushin Karate OZK reprezentowali zawodnicy ćwiczący w sekcji Kowalewo Pomorskie oraz Golub-Dobrzyń, uzyskując doskonałe wyniki

Karatecy z Kowalewa Pomorskiego występując wspólnie z zawodnikami z Golubia-Dobrzynia, zajęli drużynowo trzecie miejsce w mistrzostwach województwa! Zawodnicy pokazali bardzo wysoki poziom. Sekcję klubu z Golubia-Dobrzynia reprezentowało 4 zawodników, którzy zdobyli jedno pierwsze i trzy trzecie miejsca: I miejsce – Mistrzostwo Województwa: Piotr Błaszczkowski; III miejsce: Natasza Wojtczak, Maja Grzędzicka, Aleksandra Szymańska.

Natomiast z sekcji klubu w Kowalewie Pomorskim startowało 9 zawodników, którzy zdobyli trzy pierwsze, dwa drugie i jedno trzecie miejsce. I miejsce – Mistrzostwo Województwa: Natan Majewski, Natan Zacharek, Szymon Szewczyk; II miejsce: Zuzanna Barańska, Milan Zacharek; III miejsce: Mateusz Szewczyk (choroba nie pozwoliła na walkę finałową). Doskonałym stylem wykazali się także Marcel Romanowski, Nadia

Majewska oraz Oliwier Górski – prezentując dobre, zacięte walki.

Kierownikiem drużyny był instruktor klubu sensei Krzysztof Lewandowski, opiekunem zawodników i sekundantem Jacek Zacharek. – Podziękowania za cenne uwagi i opiekę – komentuje klub. – Gratulacje dla wszystkich za ducha walki, umiejętności i postawę.

(A.K.), fot. FB Karate Kowalewo Pomorskie i Karate Kyokushin Cgd-cwa

Piłka nożna

Pewne zwycięstwo juniorów

18 marca 2023 r. juniorska drużyna MKS Drwęca Golub-Dobrzyń rozpoczęła zmagania w ramach II Ligi Wojewódzkiej.

Młoda Drwęca zmierzyła się na wyjeździe z Wisłą Pędzewo, pokonując ją w fenomenalnym stylu. Drużyna Juniorów rozpoczęła rundę wiosenną od pewnej wygranej na boisku w Górsku. – Podopieczni trenera Nowatkowskiego w pełni

kontrolowali mecz i przy odrobinie lepszej skuteczności wynik mógł być jeszcze wyższy – komentuje MKS Drwęca.

Ostatecznie Drwęca pokonała 6:2 Wisłę Pędzewo. Aż cztery bramki zdobył Szymon Rosołowski, nato-

miast Karol Szyszowski i Igor Kujański strzelili po jednej bramce. Za tydzień wobec wycofania się Wisły Nowe drużyna Drwęcy będzie miała przerwę w rozgrywkach.

(AK), fot. MKS Drwęca Golub-Dobrzyń

Piłka nożna

Elitarny staż trenerów

Od 13 do 17 marca trenerzy Przemysław Mamrot oraz Szymon Szyjkowski odbywali staż w Górniku Zabrze – jednej z najlepszych Akademii Piłkarskich w Polsce.

Był to czas na zdobywanie nowych doświadczeń i umiejętności, które z pewnością posłużą trenerom w rozwoju ich drużyn. Podczas stażu trenerzy mieli możliwość poznania struktur i metodyki Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze oraz obserwacji i aktywnego uczestnictwa w treningach grup młodzieżowych. Trenerzy odwiedzili także klub partnerski Górnika – Akademię Piłkarską Bumerang Ruda Śląska.

– Podczas stażu trenerzy mieli już okazję spotkania i porozmawiania z Lukaszem Podolskim, a pobyt zakończą meczem Ekstraklasy Górnika Zabrze-Wisła Płock. Jesteśmy pewni, że zdobyta wiedza i doświadczenie pomoże podnieść jakość szkolenia w naszym klubie – komentuje KS Piłkarz Golub-Dobrzyń.

(AK),
fot. KS Piłkarz Golub-Dobrzyń

Piłka nożna

Wygrana Promienia, porażka Sokoła

18 marca rundę wiosennych rozgrywek V ligi w dobrym stylu rozpoczął LKS Promień Kowalewo Pomorskie, zwyciężając na wyjeździe z Victorią Czernikowo.

Pierwszy mecz rundy wiosennej LKS Promień Kowalewo rozegrał w Czernikowie, pokonując Victorię Czernikowo 2:1. – Niestety pomimo dobrej gry na inaugurację rundy rewanżowej nie udaje nam się zdobyć punktów – komentuje Victoria Czernikowo, zajmująca 12. miejsce w tabeli – tuż przed Promieniem. W rundzie jesiennej Promień również pokonał Victorię, uzyskując wynik 3:1. Już 25 marca przeciwnikiem Promienia będzie Olimpia II Grudziądz. Drużyna z Grudziądza pokonała Promień w jesiennej rundzie 6:0. Czas na rewanż!

Gorsze humory mają w Radominie. 19 marca Sokół Rado-

min zmierzył się na toruńskim stadionie z Mustangiem Ostaszewo. Przeciwnik okazał się zbyt silny, jednak to dopiero początek rundy wiosennej! – Niestety nie zaczynamy tej rundy w dobry sposób – komentuje KS Sokół Radomin. W 16. kolejce ligowych rozgrywek Sokół przegrał na wyjeździe 4:2 z Mustangiem Ostaszewo. Obie bramki dla Sokoła strzelił Przemysław Jachowski. W 17. kolejce klasy okręgowej Sokół zmierzy się z Krajną Sępólno Krajeńskie. W rozgrywkach jesiennych Krajna pokonała Sokoła 4:2, jak będzie tym razem? Okaże się już 26 marca!

(AK)